

TRIBUNE

Nieuwsblad van de SP • jaargang 56 • nr. 7 • juli/augustus 2020 • € 1,75 • www.sp.nl

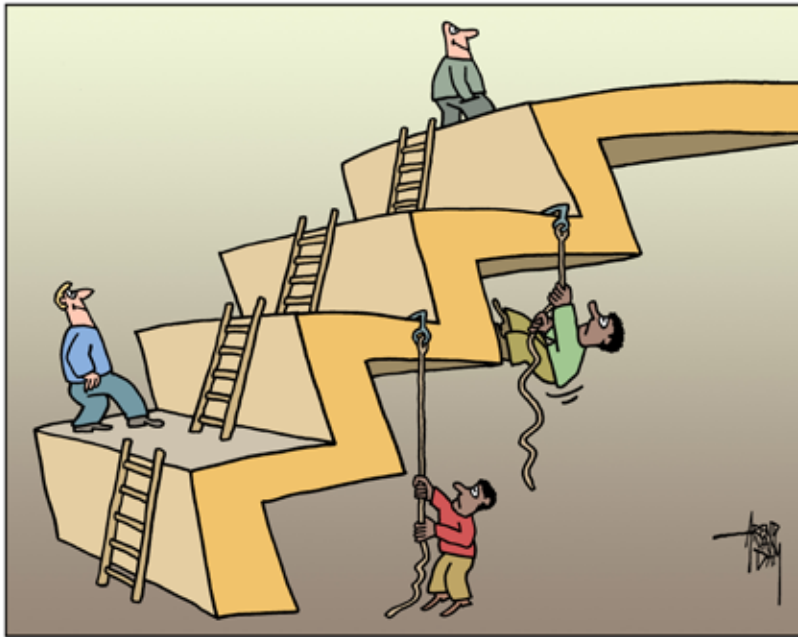

TOESLAGEN-NACHTMERRIE

SAMEN STERK

CULTUURZOMER!

ROOD ANTWOORD OP GROENE DEAL

LILIANS PODCAST

Lilian Marijnissen in gesprek met Alfons Olde Loohuis – de huisarts die de coronacrisis tien jaar geleden voorspelde – over ons zorgstelsel, corona en de Q-koorts.

De podcast *Daarom is het goed* is op Spotify en iTunes te beluisteren, maar ook op de SP-website: sp.nl/daarom

★ ROOD
jong in de SP

**BEN JIJ EEN JONGE SP'ER, MAAR GEEN ROOD-LID?
SLUIT JE NU GRATIS AAN EN STEUN DE MEEST ACTIEVE
POLITIEKE JONGERENORGANISATIE VAN NEDERLAND!**

ROOD EN HET MINIMUMLOON

Komende maart staan ons weer verkiezingen te wachten. Altijd een spannend moment, maar deze keer nog extra. Door corona en de gevolgen daarvan zullen de onzekerheden slechts groeien, maar dat betekent dat we juist nu bouwen aan vooruitgang. Afgelopen partijraad werd duidelijk dat de SP onder meer gaat vechten voor het verhogen van het minimumloon. Dat is hoog tijd, want sinds 2004 zijn met

de toename van flexwerk onze lonen gaan stagneren. Het is dus hoog tijd om hard in te zetten op hogere lonen, maar de vakbondsgeschiedenis leert ons dat hogere lonen nooit ingewilligd worden zonder dat er een grote beweging van onderop is die daarvoor de druk opbouwt. Daarom een oproep: start acties voor hogere lonen, of sluit je erbij aan! Zodat we straks door het hele land vechten voor 14!

**VOOR
14**

DE SP ZET ZICH IN VOOR MENSELIJKE WAARDIGHEID, GELIJKWAARDIGHEID EN SOLIDARITEIT

TRIBUNE IS EEN
UITGAVE VAN DE
SOCIALISTISCHE
PARTIJ (SP) EN
VERSCHIJNT
11 MAAL
PER JAAR

Redactie
Diederik Olders (h), Lesley Arp
Rob Janssen, Daniël de Jongh

Vormgeving
Nenad Mečava, Gonnie Sluijs

Aan dit nummer werkten mee
Robin Bruinsma, Ernst Coppejans
Maurits Gemmink, Anouk Pross
Karen Veldkamp

Illustratie omslag
Maurits Gemmink

Incasso contributie

Veel leden van de SP betalen hun contributie via een incassomachtiging. Sinds 1 oktober 2013 incasseert de SP het bedrag van de contributie in de eerste week van elk kwartaal. Daarbij vermelden we, conform wettelijke regels het betreffende lidnummer en het zogeheten incassanten-ID van de SP, te weten [NL86ZZZ403462460000](https://www.nl86ZZZ403462460000). Bij vragen over contributie-inning, kunt u contact opnemen met de ledenadministratie van de SP, via (088) 243 55 40 of administratie@sp.nl

Illustraties
Arend van Dam
Wim Stevenhagen

De Tribune op Internet
www.sp.nl/nieuws/tribune

Abonnement
€ 5,00 per kwartaal (machtiging)
of € 24,00 per jaar (acceptgiro).
Losse nummers € 1,75.
SP-leden ontvangen de
Tribune gratis.

SP algemeen
T (088) 243 55 55
F (033) 462 55 12
sp@sp.nl
www.sp.nl

Abonnementen- en ledenadministratie
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 40
E administratie@sp.nl

Redactie Tribune
Snouckaertlaan 70
3811 MB Amersfoort
T (088) 243 55 42
F (033) 462 55 12
E tribune@sp.nl

De Tribune in gesproken vorm
Belangstellenden voor de Tribune op cd kunnen contact opnemen met de SP-administratie.

IN DIT NUMMER

Actueel

Keuzes om goed door de crisis te komen

4

Affaire kinderopvangtoeslag

Samen de schandalen te lijf

6

Vakantie

Cultuurarme zomer? Echt niet!

14

De SP-regio- vertegenwoordigers

'Werken aan wat ons bindt'

20

In beeld

Ian's world

28

11 5 september: Actiedag voor de zorgverleners

12 Huuracties: 0% is genoeg!

25 Peter Verschuren: Tijd voor jeugdzorg 3.0

34 Mahir Alkaya: 'Ik wil niet de nieuwe Gerrit Zalm worden'

38 Uitgelicht: Hittegolf in de Westoever

43 Europese Green Deal: Winst bij bedrijven, risico's bij huishoudens

44 Linksvoor: Miranda Hagen is weg van Disney

36, 37, 39, 40, 41, 42 Nieuws 45 Brieven 46 Zomerpuzzel

48 Theo de buurtconciërge

Applaus is niet genoeg

Het is niet uit te leggen. Maandenlang werkten zorgverleners keihard om Nederland door de coronacrisis te helpen. Week op week overuren draaien? Geen probleem. Vrije dagen niet meer opnemen? Geen probleem. Maar dan hoort daar wel iets tegenover te staan. Fatsoenlijke en structurele waardering. En dat is nu juist wat zorgverleners niet krijgen. Zij moeten het met applaus doen. Ons voorstel voor meer structurele waardering van zorgverleners is tot drie keer toe weggestemd door de coalitiepartijen.

Inmiddels overweegt een substantieel deel van de zorgverleners zelfs de zorg te verlaten. Ze voelen zich in de steek gelaten. En geef ze eens ongelijk. Dit gaat tot grote problemen leiden, want de komende tijd zijn er juist tienduizenden mensen extra nodig in de zorg.

In het Tweede Kamerdebat vroeg ik aan Mark Rutte waarom hij de salarissen van zorgverleners niet wil verhogen. Het was niet verantwoord, zei hij, want we gaan een economisch slechte tijd tegemoet. Daarnaast, zei hij, moeten we dan niet alleen in de zorg de salarissen verhogen maar ook bij de politie en in het onderwijs. Dat lijkt mij nu juist een uitstekend idee. Het is wel heel onrechtvaardig dat afgelopen jaren, terwijl de economie floreerde, deze mensen er nauwelijks wat bij hebben gekregen en dat ze nu dit te horen krijgen. Al voor de coronacrisis was de publieke sector in actie voor meer waardering. Dan zou het nu alleen bij applaus blijven?

Vrijwel heel Nederland wil meer waardering voor zorgverleners. Onze **petitie Onze zorg verdient meer dan applaus** is inmiddels al bijna 100.000 keer ondertekend. Maar toch weigeren VVD, CDA, D66 en de ChristenUnie te kiezen voor de zorg. Daarom gaan wij door. Want dit kunnen we alleen samen winnen. Op 5 september organiseren we een grote actiedag. Zodat we met Prinsjesdag verandering kunnen afdwingen.

Kan ik op je rekenen?

Lilian Marijnissen
fractievoorzitter SP

BANENPLAN RECHTVAARDIG DOOR DE CRISIS

Het valt te vrezen dat de coronacrisis op een economische crisis uitdraait. Welke keuzes zouden gemaakt moeten worden om door die crisis heen te komen? De SP heeft ideeën die op korte en lange termijn goed zijn. Goed voor de economie op een manier die goed voor de mensen is.

DE SP STELT VOOR dat komende tijd gewerkt wordt aan banen voor de toekomst. Dit zijn banen die van waarde zijn voor de samenleving. In plaats van de deur open te zetten voor een massaontslag, zoals het kabinet wil, is het veel beter de steunmaatregelen aan bedrijven door te laten lopen op voorwaarde dat werknemers in dienst blijven. Sectoren die onevenredig hard getroffen worden, moeten extra hulp krijgen. De komende tijd zou gebruikt moeten worden om samen met maatschappelijke organisaties, werknemers, werkgevers en vakbonden te komen tot een banenplan voor de toekomst om rechtvaardig door de crisis te komen. Het beschermen en het creëren van banen moet vooropstaan. Dit moeten banen zijn met een fatsoenlijk salaris en zeggenschap voor werknemers.

Wij presenteren enkele bouwstenen voor een banenplan.

ONDERWIJS

Een half miljard in onderwijs voor extra docenten en het omscholen van mensen die het onderwijs in zouden willen. Hiermee vullen we de lerarentekorten op, zetten we in op kleinere klassen en doen we een extra investering in wetenschappelijk onderzoek.

RECHTSSTAAT

140 miljoen voor het repareren van onze rechtsstaat, door meer researchcapaciteit en versterking van het openbaar ministerie en de rechterlijke macht. Dit levert zo'n 1250 banen op.

Kiezen voor banen die van waarde zijn voor de samenleving

Jannie Visscher
voorzitter SP

ZORG

We investeren stevig in de zorg en in het omscholen van werknemers om in ieder geval de 37.000 vacatures in te vullen die er voor de coronacrisis al waren, specifiek in de specialistische verpleegkunde en de ouderenzorg.

VACCINS/BESCHERMING

In de coronacrisis zien we nogmaals hoe kwetsbaar we zijn doordat we de ontwikkeling en productie van bijvoorbeeld geneesmiddelen, vaccins en beschermingsmiddelen aan de markt en vaak aan het buitenland hebben overgelaten. Dit gaan we weer in eigen hand en land doen en dat kan duizenden banen opleveren.

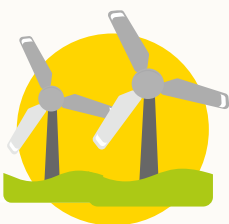

BOUWEN/HUREN

Wij creëren een bouwimpuls door het afschaffen van de verhuurderheffing (1,75 miljard euro per jaar), het naar voren halen van bestaande geplande infrastructuurprojecten en 1 miljard extra voor betaalbare woningen. Alleen al het terugdraaien van de verhuurderheffing kan meer dan 80.000 banen opleveren in de bouw.

INSPECTIE

We investeren in onze inspectiecapaciteit om maatschappelijke misstanden tegen te gaan. Te beginnen met de NVWA, die er 50 miljoen bij krijgt om 700 extra inspecteurs in dienst te nemen die controleren op de kwaliteit van ons voedsel en een goede omgang met dier en natuur.

VERDUURZAMEN

We creëren duizenden banen door in te zetten op collectieve zonnepanelen op alle geschikte daken, en een masterplan isolatie om woningen versneld te isoleren. Hiermee ontstaan veel banen, zijn huishoudens goedkoper uit, halen we klimaatdoelen, kan de gaskraan sneller dicht, krijgen mensen zeggenschap over hun eigen energie en zijn we minder afhankelijk van kwaadwillende landen of multinationals.

Vakantie!

Bij de SP zijn we niet van het stilzitten. Met woorden alleen zijn we niet tevreden. We willen daden (laten) zien. Daarom komt het vaak voor dat we elkaar aansporen en oproepen om in actie te komen. En dat gebeurt dan ook. We mogen tevreden zijn met wat we de afgelopen maanden als partij allemaal hebben gepresteerd. We voerden actie voor een hoger minimumloon en betere beloning van mensen in de zorg. We zetten ons in voor internationale solidariteit en een beter milieu. We kwamen met duizenden huurders in opstand tegen huurverhoging. We boden mensen hulp en steun in de coronacrisis. In zowel de Eerste als de Tweede Kamer boekten we mooie successen. Dit alles bleef niet onopgemerkt. De afgelopen weken meldden zich honderden nieuwe leden bij onze SP.

Maar de boog kan niet altijd gespannen staan. Hardwerkende mensen hebben ook rust nodig. Daarom wens ik jullie allemaal toe dat je deze zomer ook even echt kunt ontspannen. Dat je niet elk moment wordt opgeschrikt door een bericht op je telefoon. Dat je even je agenda helemaal leeg hebt en op je dooie gemak kunt doen waar je zin in hebt. Dat er even pauze is in het *moeten, moeten, moeten...* Als je nog niet weet wat je gaat doen, kijk dan naar de cultuurtips verderop in deze Tribune. Misschien brengen die je op een idee.

Hopelijk is iedereen goed uitgerust en vol energie in september. Want dan start een voor ons belangrijk en druk jaar, op weg naar de Tweede Kamerverkiezingen in maart 2021. Wij moeten alles op alles zetten om onze SP groter en sterker te maken. Zodat we echt het verschil kunnen gaan maken.

Tamara Hardenbol

foto Maurits Gemmink

SUCCES TOESLAGENAFFAIRE

‘IK BEN HEEL VOORZICHTIG MET BLIJ ZIJN’

Duizenden en nog eens duizenden ouders zijn ten onrechte keihard aangepakt: de toeslagenaffaire. Door inzet van de SP en anderen ziet het er naar uit dat er nu eindelijk gerechtigheid komt. Maar wat onzorgvuldigheid bij de overheid met je leven kan doen tart elke beschrijving: ‘Het voelde alsof ik levend begraven was.’

Tamara Hardenbol:

‘Ze beseffen niet hoe het is om zo te moeten leven’

TAMARA HARDENBOL woont in Pernis, bij Rotterdam. Ze is zorgcoördinator op een vmbo-school in Vlaardingen. Ze heeft twee kinderen van 11 en 14 jaar – haar oudste zoon was net overleden toen voor haar de problemen met de Belastingdienst begonnen. Hardenbol: ‘Dat was in 2013. We kregen ineens een brief dat we gegevens moesten aanleveren over het jaar 2009. We zaten net in de rouw en moesten graven naar oude administratie. Dat was moeilijk.’ De gegevens werden opgestuurd, maar ze kregen – net als veel andere ouders – het bericht dat de gegevens niet waren ontvangen. Tot drie maal toe stuurde Hardenbol de gegevens op. En toen kwam het bericht: ‘De Belastingdienst zei dat ik nergens recht op had, alles moest terugbetalen. Achttienduizend euro. Wij hadden geen idee waarom. We hebben bezwaar ingediend. Afgewezen. We hebben een gesprek gevraagd om onze situatie uit te leggen. Mocht niet. We gingen langs bij het belastingkantoor, met de vraag of we iemand mochten spreken. Dan kwam er een collega van de baliemedewerker, die wees veelbetekenend naar iets op het scherm en dan was het gesprek over. *Ga maar weg.*’

‘Betalingsachterstanden, geen tandarts meer’

Tamara en haar man spraken met een advocaat. Maar ze zagen tegelijkertijd dat anderen hun rechtszaken verloren. Of als ze al wonnen, dat de Belastingdienst in beroep ging. Zij konden de 18.000 euro al niet betalen; laat staan advocatenkosten van nog eens een paar duizend euro. Haar man was aanvankelijk werkloos, maar zelfs toen ze allebei meer gingen werken, konden ze de 900 euro per maand eigenlijk niet betalen. Na twee jaar afzien was er nog steeds 5000 euro schuld over. Gelukkig had Hardenbol mensen om zich heen die hielpen: ‘Ik leende geld van mijn moeder. Toen de dreigbrieven kwamen dat ze ons huis zouden afpakken, heeft een collega me geld geleend en met 500 euro per maand heb ik dat terugbetaald. Dit huis is het huis waar we het enige tastbare van onze overleden zoon nog hebben: zijn kamer. Ik had er alles voor over om niet weg te hoeven hier.’

De gevolgen voor het gezin waren moeilijk. Hardenbol: ‘Mijn kinderen waren 6 en 8 jaar,

ze hadden te maken met twee rouwende ouders, geen geld voor vakantie of andere leuke dingen. We waren altijd gestresst – achterstanden bij de energieleverancier, bij de verzekeraar. Onze aanvullende verzekering ging eraf – dus geen tandarts meer. Dat is niet goed voor je gebit, kan ik je zeggen. Een van mijn kinderen heeft motorisch problemen en waterpolo is daar heel goed voor. Maar kun je dat betalen? Ik ging niet meer naar de kapper, kocht jarenlang geen kleren voor mezelf. Geldproblemen zijn ook funest voor je relatie. Elke dag je kapotwerken en het geld naar de Belastingdienst brengen, terwijl je niet eens weet waarom. De relatie heeft het ook niet overleefd. We zijn uit elkaar. Omdat je twee inkomens hebt, is je inkomen te hoog voor allerlei potjes die zouden kunnen helpen. Te hoog op papier dan. Een sportpas zodat mijn kinderen kunnen sporten? Jammer dan. En dan heb ik nog familie en vrienden die geholpen hebben. Die kunnen helpen. Zodat de kinderen er niet té veel last van hadden.’ Sinds vorig jaar is ze uit de schulden: ‘Ik heb voor het eerst weer een beetje spaargeld. Even afkloppen.’

‘Je verdient blijkbaar niet eens uitleg’

Hardenbol had net als veel ouders in het begin het gevoel dat ze er alleen voor stond. Veel mensen vertelden het ook aan niemand, uit schaamte. ‘Je weet dat je niets fout hebt gedaan, maar de aanname is toch dat er vast wel iets verkeerd is gebeurd.’ Haar moeder wees haar op bijeenkomsten van de SP en Hardenbol besloot in te gaan op de oproep van SP-Kamerlid Renske Leijten om verhaal te halen bij het belastingkantoor: ‘Ik dacht: ik ga gewoon. Nu ben ik sterk genoeg. Ik heb geen financiële zorgen meer, de scheiding is inmiddels achter de rug. Ik ben helemaal geen actievoerder. Dacht ik. Die dames – het waren vooral dames – zijn allemaal hartstikke lief. Iedereen heeft een eigen verhaal – ik werd er ook boos van. Net als ik proberen ze een steentje bij te dragen aan de maatschappij. Werken hard. Maar je verdient blijkbaar niet eens uitleg. Wat ik ook merkte is dat je kracht krijgt als je met meer mensen daar staat.’ De aandacht die de actie genereerde leverde op dat ze na jaren eindelijk haar dossier kreeg – met de welbekende zwarte pagina’s waardoor ze

DE TOESLAGENAFFAIRE IN HET KORT

GEHEIMZINNIG EN MENSONTEREND

Jarenlang zijn ouders die kinderopvangtoeslag kregen bij het geringste foutje, misschien een verkeerde achternaam of een onbewezen vermoeden van fraude keihard aangepakt door de Belastingdienst. Nadat SP-Tweede Kamerlid Renske Leijten samen met CDA'er Pieter Omtzigt aan de bel trok en steeds weer prijswinnende onderzoeksjournalisten van Trouw en RTL de foute praktijken aan het licht brachten, probeerde de Belastingdienst vooral de schade voor zichzelf te beperken in plaats van de ouders te compenseren. Staatssecretaris Snel moest opstappen, er kwam een commissie die compensatie bepleitte en Leijten zorgde in de Tweede Kamer voor betere regelingen voor nóg meer getroffen ouders. Belangrijke overwinningen dus. Maar nog steeds wachten veel ouders op duidelijkheid over hún regeling en er is nog steeds geen meerderheid voor een parlementaire enquête naar deze wanpraktijken. En zo blijven te veel mensen in onzekerheid en blijven journalisten onthullingen doen over de mensonterende praktijken bij de Belastingdienst.

Dulce Goncalves

foto Maurits Gemmink

nog niet veel wist. Wel vond ze haar eigen aangeleverde stukken terug, waarvan de Belastingdienst destijds beweerde dat ze ze niet had opgestuurd: alle drie versies inclusief haar briefjes waarin ze zei dat ze de stukken alwéér opstuurde...

'Dat was onterecht, maar het is verjaard'

Eindelijk leek er schot in de zaak te komen volgens Hardenbol: 'De Belastingdienst is bij mij aan tafel langsgekomen. Iemand van de SP zat erbij om me te steunen. Ik wilde weten: waarom? Antwoord: ze hadden een signaal ontvangen over een van de gast-ouderbureaus. Maar nu komt-ie: dat signaal hebben ze niet eens onderzocht. Geen

onderzoek, geen bevindingen. Toch was toen de conclusie: ik moest 18.000 euro terugbetalen. En nu aan tafel zeiden ze: dat was onterecht, u heeft recht om dat geld terug te ontvangen, maar helaas voor u is het verjaard. Ga maar naar de rechtbank om de verjaring aan te vechten.

Intussen is dankzij de inzet van onder andere de SP de terugbetaling en compensatie beter geregeld. Ook voor Hardenbol: 'Ik heb nu een contactpersoon bij de Belastingdienst om dit te regelen. Renske heeft voor elkaar gekregen dat die compensatie ook voor mij geldt. Hoop ik. Eerst zien dan geloven. Ik heb natuurlijk nog steeds geen enkel

vertrouwen in de Belastingdienst. De contactpersoon zei: *geloof me, voordat ik op vakantie ga is jouw zaak rond*. Wat hij niet beseft, is dat dat een heel pijnlijke opmerking is. Ik ben al die jaren niet op vakantie geweest – mijn kinderen zijn in hun jeugd niet op vakantie geweest. Ze beseffen niet hoe het is om zo te moeten leven. Angstig te zijn dat de deurbel gaat. Niet naar de tandarts kunnen.'

De corona-crisis komt wat dat betreft op een gek moment. Hardenbol: 'Nu kan ik op vakantie, maar durf ik niet door corona. Ik ben in overleg met de jongens om iets later te gaan. Ik wil het nu ook gewoon goed doen.'

Dulce Goncalves:

‘Mijn kinderen dachten dat hun moeder dood was; ik viel letterlijk om’

125.000 euro

We spreken Dulce Goncalves in de Rotterdamse buurt Schiemond. Ook bij haar begon de ellende in 2013: ‘Toen ging de kinderopvang Het Voortvarend Scheepje failliet. Wij als ouders konden onze kinderen nergens kwijt. De kinderopvang werd stopgezet. We moesten bewijzen sturen naar de Belastingdienst en ineens waren we fraudeur. Brieven, beslag op mijn inkomen, dwangbevel dat ik uit mijn huis zou worden gezet. Het totaalbedrag was 125.000 euro. Ik wist niet eens wat ik fout had gedaan en kreeg ook geen uitleg.’

Goncalves heeft drie kinderen en is wijkbeheerder bij de handhaving in Rotterdam. Dat ze die baan nog heeft, is niet vanzelf gegaan: ‘Op een gegeven moment kwamen mensen van de Belastingdienst bij mijn werk om mijn ontslag te vragen omdat ik gefraudeerd zou hebben. Mijn manager zei gelukkig tegen die mensen: ik wil dat jullie vertrekken. Hij is mij vanaf dat moment gaan helpen. Hij heeft gezorgd dat ik in de schuldhulpverlening kon komen. Tot oktober 2019 heb ik in de schuldsanering gezeten. En nu ben ik schuldevrij verklaard.’

‘Het heeft mij gebroken’

De vele jaren armoede zijn haar niet in de koude kleren gaan zitten. Goncalves: ‘Het heeft mij gebroken. Mijn leven is ingestort, en ook dat van mijn kinderen. Ik had geen kracht meer. Ik ben heel veel in het ziekenhuis geweest, door de stress, doordat je niet slaapt, altijd spanning. Dat je bij de bank te horen krijgt dat je geen recht hebt op een betaalrekening. Ik heb ze gesmeekt. Zonder betaalrekening kan ik mijn salaris niet ontvangen en word ik uit de schuldhulp gezet. Ziek of niet ziek: ik heb altijd gewerkt, want ik kan mijn baan niet kwijtraken. Doordat ik geen geld had, zijn er andere schulden ontstaan. Alles stort in. En dan denk je: waarvoor doe ik dit? Het voelde alsof ik levend begraven was.’

Het leidde tot gezondheidsproblemen: ‘Ik ben nooit zwak of negatief geweest. Maar de blik van mijn kinderen toen ik ze moest vertellen dat er geen eten was: dat heeft me kapot gemaakt. Want ik werk. Ik verdien niet superveel, maar ik zou er stabiel van moeten kunnen leven. Dat is me allemaal ontnomen. Zonder te zeggen waarom. In 2018 ben ik door de ambulance opgehaald. Mijn kinderen dachten dat hun moeder dood was. Puur door de stress en spanning. Ik viel letterlijk om. Ik heb gedacht om er een eind aan te maken.’ Gelukkig waren er mensen die haar wilden helpen. Zoals de al genoemde manager op haar werk – die overigens overleed voordat ze schuldevrij was. Goncalves: ‘Er was iemand – ik wist eerst niet wie – die soms boodschappen voor ons achterliet.’ Zo heeft ze het uiteindelijk volgehouden.

‘Met zijn tweeën aan de slag gegaan’

Goncalves was een van de ouders die zich begonnen te organiseren: ‘Een andere ouder van de kinderopvang kwam me om hulp vragen: ze was haar baan kwijt, haar huis, alles. Ik kon haar niet meteen helpen, maar we zijn wel met ons tweeën aan de slag gegaan. We hebben samen aangifte gedaan tegen de opvang, we hebben een groeps-app gemaakt voor ouders. Over de aangifte hebben we nog steeds niks gehoord, maar we hadden elkaar wel gevonden. Iemand uit de groep zei dat de SP online bezig was met een enquête over de kinderopvangtoeslag. Daar heb ik aan meegedaan. Er kwam een zwartboek, vervolgens ben ik naar Den Haag gegaan. Daar hebben we met Renske Leijten afgesproken dat we in Rotterdam naar het Belastingkantoor zouden gegaan. Zo is alles gaan rollen.’

Ook al was ze intussen uit de schulden, Goncalves wilde weten wat er gebeurd was én rechtvaardigheid. Bij de SP vond ze mensen die wilden strijden, net als zij: ‘Renske zei: we gaan dit winnen, hoe dan ook. Mensen van de SP zijn meegekomen naar alle gesprekken die ouders hier in Rotterdam hadden met de Belastingdienst. Ik zag dat

de mensen van de Belastingdienst bang werden. Mensen van de Belastingdienst kwamen langs om excuses aan te bieden en gaven een minder zwartgelakt dossier. Daarin las ik hoe de dame van de kinderopvang – die dan dus volgens hun de echte fraudeur is – wél uitgebreid is geholpen door de Belastingdienst. Terwijl de ouders keihard werden gestraft.’ Dat blijft steken voor Goncalves: ‘Denk er ook aan: ik heb die frauderende dame rijk gemaakt. Die heeft mijn 125.000 euro. Die zit op de Bahama's of zo; de Belastingdienst heeft de rekening van die fraude aan mij gegeven. En de Belastingdienst helpt haar wél.’

Onzekerheid troef

De strijd levert veel op: er lijkt nu eindelijk duidelijkheid te komen. Goncalves krijgt haar geld terug en krijgt ook compensatie. Althans, dat weet ze niet zeker: ‘Ik zit in de groep van slachtoffers van de veel te harde aanpak van speciale anti-fraudeteams. Waarvan men zegt: dat mag sowieso niet. Ik kreeg bericht dat ik daarbij hoorde en snel compensatie zou krijgen. Geld terug én compensatie. Ik wachtte rustig af. Toen kreeg ik weer een brief dat ik géén recht had op compensatie. De staatssecretaris zei vervolgens dat ik die brief niet had mogen ontvangen. Maar twee weken geleden kreeg ik twaalf brieven van de Belastingdienst: u heeft openstaande bedragen! Ik heb de contactpersoon gebeld: hij wist ook niet waarom ik die kreeg. Nadat Renske zich ermee bemoeide kreeg ik van de Belastingdienst te horen dat ik die twaalf brieven als niet verzonden moest beschouwen. Het had volgens de contactpersoon te maken met de automatische verwerking in hun systeem. Toen heeft hij beloofd dat er geen brieven meer komen. Maar afgelopen weekend: vier blauwe enveloppen in de bus. In eentje stond dat ik 9000 euro schuld had. Maar gisteren kreeg ik weer bericht dat ik dat niet hoeft te betalen.’ Onzekerheid troef dus. Maar zelfs als het geld komt, zal Goncalves hier de rest van

foto Wiebe Kiestra

In 2019 heeft Renske Leijten het zwartboek overhandigd aan Menno Snel, de staatssecretaris die later vanwege de toeslagen-affaire moest aftreden.

Dulce Goncalves:

‘Mensen van de Belastingdienst kwamen om mijn ontslag vragen’

haar leven last van houden: ‘Als ik geld krijg, dan nog heb ik de afgelopen jaren niet terug. Sinds ik uit de schuldhulp ben, heb ik weer gewoon geld. Maar nog vergeet ik weleens boodschappen te doen – het gevoel dat ik er geen geld voor heb, is nog niet weg. Omdat je zoveel jaren in de min hebt geleefd. Al die jaren dat mijn kinderen jong waren en er niks kon. Hun jeugd is ook afgepakt.’ Goncalves is hoopvol over de laatste ontwikkelingen, maar vertrouwt begrijpelijkerwijs de Belastingdienst niet: ‘Ik ben heel voorzichtig met blij zijn.’

Complimenten

Zowel Dulce Goncalves als Tamara Hardenbol zijn dolgelukkig met de steun die vanuit de SP, Renske Leijten en anderen kwam. ‘Een engel uit de hemel’, wordt ze genoemd. En: ‘Ze zijn er echt voor de mensen.’ ‘Jullie staan echt aan onze kant’, en niet te vergeten: ‘Renske verdient een standbeeld.’

Renske Leijten blijft vechten, maar wil ook aandacht voor de strijd die de mensen zelf voeren. Zij verwijst naar de appgroep waarin de gedupeerde ouders elkaar helpen. Tamara Hardenbol vertelt hierover: ‘We sturen soms wel 300 berichten op een dag. De groep

wordt nog steeds groter. We steunen elkaar ook. Er zijn nog steeds ouders die onder bewindvoering zitten. Bij een van hen ging de koelkast stuk. Daar hebben we met ons allen voor vervanging gezorgd. Een moeder was dakloos geworden; nu niet meer.’

Wie wist wat wanneer

De strijd om openheid, lessen leren en snelle, rechtvaardige compensatie gaat door in de Tweede Kamer. In de laatste week voor de vakantie is afgesproken dat er een parlementaire ondervraging komt. Leijten: ‘In het najaar. Dan willen we antwoord op de vraag: wie wist wat wanneer? Wat wisten de politiek verantwoordelijken en de ambtelijke top? Waarom werd er niet ingegrepen toen iedereen wist dat dit beleid ontspoord was? In 2014 al constateerden ze dat het niet kon wat ze deden. Wie besloot dat?’

Ook is nu eindelijk de wet aangenomen waarin het thema terugbetaling en compensatie geregeld wordt. Met een aantal verbeteringen die Leijten graag wilde zien: ‘Er komt een commissie die gaat kijken naar gevolgschade en de compensatie dáárvan. Sommigen zijn hun baan kwijt, hun huis. Ik sprak een Marokkaanse vrouw die na

hard studeren een goede baan bij Justitie had; haar carrière is in een paar jaar kapotgemaakt. Ook een belangrijk punt in die wet: de bewijslast is omgekeerd. Ouders hoeven niet meer alles te bewijzen – de bewijslast ligt nu bij de Belastingdienst. Daarnaast zit er een maximale looptijd van drie maanden in en de eis dat er één besluit komt per ouder – dus niet voor terugbetaling, compensatie en gevolgschade elk een apart hoepeltje waar ze doorheen moeten.’

Nu het ministerie aangifte heeft gedaan tegen de Belastingdienst van knevelarij en ambtelijke discriminatie, zal de roep om openheid alleen maar toenemen. Nog steeds zijn er belangrijke verslagen zogenaamd zoek. Leijten is het met Goncalves en Hardebol eens als zij zeggen *eerst zien dan geloven*: ‘De wet is er nu, het geld is er, de staatssecretaris wil het. Maar de Belastingdienst moet nog wel leveren. Als zij weer op alle slakken zout gaan leggen, dan weten de mensen mij te vinden. En de media zullen er ook bovenop zitten. De SP houdt de vinger aan de pols.’ •

tekst Diederik Olders

5 SEPTEMBER

ACTIEDAG VOOR DE ZORGVERLENERS

De afgelopen maanden zagen veel mensen hoe belangrijk het werk van onze mensen in de zorg is. Of ze nou overuren draaiden op de intensive care, of kwetsbare ouderen verzorgden in verzorgingshuizen – te vaak zelfs zonder dat ze beschermingsmiddelen kregen – ze gingen tot het uiterste in tijden van crisis. Mensen noemden hen helden, klaptten voor ze en maakte spandoeken om ze te bedanken. Politieke partijen rolden over elkaar heen om te roepen dat ze de zorg geweldig vonden en de zorgwerkers steunden. Tot de SP die partijen vroeg om dat dan ook echt te doen. Loonsverhoging in de zorg. Nu eindelijk. Nou, toen kwamen de smoesjes van coalitiepartijen VVD, CDA, D66 en ChristenUnie. En het tegenstemmen. Tegen het voorstel dat de SP samen met de PvdA deed. Tegen steun. Tegen waardering.

DE SP GEEFT NIET OP EN ROEPT IEDEREEN OP OM MEE TE DOEN!

- Zet het alvast in je agenda en meld je aan op doemee.sp.nl/zorgactie
- Teken de petitie, bijna 100.000 mensen gingen je voor: doemee.sp.nl/zorg
- Help in je SP-afdeling met opbouwen voor deze actiedag

**DE MENSEN IN DE ZORG ZETTEN
ZICH IN VOOR ONS ALLEMAAL.
NU GAAN WIJ ONS INZETTEN VOOR HEN !**

DE MIDDELVINGER VAN DE MINISTER

0% IS GENOEG!

Huurverhogingen van meer dan 5 procent, terwijl heel veel mensen de huren al amper kunnen betalen. In tijden van Corona al helemaal niet uit te leggen, nu meer mensen ook nog eens inkomen of zelfs hun baan kwijtraken. De laatste week van juni was een actie-week tegen de huurverhoging, onder het motto: 0% is genoeg.

foto Anouk Pross

IN TIENTALLEN GEMEENTES waren afgelopen weken SP'ers samen met huurders in actie. Ze gingen langs bij woningcorporaties om een tijdelijke huurstop te bepleiten en onderhoud te eisen – als je dan toch al zo veel betaalt wil je er ook wat voor terug. En op 26 juni was het dan zo ver: honderden huurders demonstreerden digitaal via een groot scherm bij het Tweede Kamergebouw.

Een massale video-bijeenkomst, zodat de huurders hun verhaal konden vertellen aan minister Ollongren. SP-Tweede Kamerlid Sandra Beckerman had haar eerder uitgenodigd voor deze bijeenkomst. Maar op het moment dat de huurders op een groot scherm op haar wachtten, stapte de minister snel haar dienstauto in.

Ongekende huurstijging

Voor wie het niet uit eigen ervaring weet: tussen 2013 en 2018 stegen de huren met 18,5 procent, en die stijging is niet opgehouden. 38 procent van hun inkomen zijn huurders gemiddeld kwijt aan hun woonlasten; ongekend hoog. Het Nibud zegt dat de helft van de huurders moeite heeft met rondkomen. Sandra Beckerman

wil dat we in Nederland de afspraak gaan maken dat de woonlasten (inclusief energierekening dus) maximaal 25 procent van je inkomen zijn.

En voor wie vergeten is waar die enorme huurlasten vandaan komen: de verhuurdersheffing. Dat is de belasting om de vorige crisis te betalen, die nog steeds van kracht is. Alleen verhuurders van sociale huurwoningen moeten de verhuurdersheffing betalen. Daarom willen zij graag 'liberaliseren' – meer woningen verhuren boven de huur waar je nog huurtoeslag voor krijgt. En om aan geld te komen, willen corporaties maar wat graag huurwoningen verkopen. Allemaal mechanismen die leiden tot meer markt, minder sociale huur en enorm stijgende huurprijzen.

'Volkshuisvesting weer van de mensen maken'

Beckerman verwijst graag naar hoe sociale huur in Wenen is georganiseerd. Daar huur je altijd van de gemeente. Omdat de huurwoning in bezit is van de gemeente, of omdat de verhuurder verplicht is de huurwoning via de gemeente te verhuren. 'En dat,' legt Beckerman uit, 'is nodig om de volkshuisvesting weer van de mensen te maken. In Wenen gaat de politiek er over, niet de markt.' Een mooie stip op de horizon. De huuracties nu, voor kortetermijndoelstellingen die voor mensen heel belangrijk zijn, helpen om die stip op de horizon dichterbij te brengen.

Middelvinger

Want reken maar dat de video-actievoerende huurders hebben gezien wat de minister en de regering van hun problemen vinden. Om dat te symboliseren reikten zij de minister

een gouden middelvinger uit. Ze was al weg, maar demonstratie-presentatrice Lieke van Rossem beloofde dat de bijzondere trofee op een of andere manier op het bureau van de minister terecht zou komen. SP-lijsttrekker Lilian Marijnissen sprak de huurders toe: 'Wat ontzettend laf van de minister dat ze jullie niet even te woord heeft gestaan.' Marijnissen herhaalde dat

EERSTE KAMER PIKT HET NIET

De Eerste Kamer speelt, onder aanvoering van SP-fractievoorzitter Tiny Kox, een bijzondere rol in de discussie over de huurverhoging. Herhaaldelijk werd een voorstel aangenomen dat minister Ollongren vraagt om huurverhogingen tegen te houden. Ollongren weigerde ze uit te voeren, met verwijzing naar de Tweede Kamer, waar tegen een dergelijk voorstel is gestemd. Een onzinnig argument: de Eerste Kamer komt wel

vaker tot een andere conclusie dan de Tweede Kamer. Het is haar staatsrechtelijke rol om slechte wetten en beleid met verkeerde gevolgen tegen te houden. De weigering leverde Ollongren een motie van afkeuring op in de Eerste Kamer, die zij interpreteerde als 'een aanmoediging' om door te gaan op dezelfde weg. De Eerste Kamer zou deze middelvinger weleens als een 'aanmoediging' kunnen zien om dwars te gaan liggen bij alle komende wetsvoorstellen van deze minister. Kox: 'Een door de volksvertegenwoordiging aangenomen motie van afkeuring verdwijnt niet door eraan voorbij te gaan, maar blijft staan totdat de regering het afgekeurde beleid bijstelt en de verstoorde relatie met de Kamer herstelt.'

o procent genoeg is en dat we doorgaan met de acties. Er is heel veel te winnen voor de volkshuisvesting in Nederland. •

tekst Diederik Olders

foto's beelden stills uit filmpje van SPnet

De coronacrisis heeft de kunst- en cultuursector flinke klappen verkocht. Zonder ruimhartiger steun van het kabinet dreigen artiesten, theaters, kunstenaars en musea definitief te worden gevloerd. De SP zet zich sinds jaar en dag in voor een breed en toegankelijk aanbod, want kunst en cultuur brengen mensen bij elkaar.

foto Rob Engelaar/ANP©

CULTUURARME ZOMER? NIET ALS HET AAN ONS LIGT!

THEATER- EN CONCERTZALEN waar vier van de vijf stoelen onbezet blijven, afgelaste festivals, reserveren voor musea, bioscopen en filmhuizen met anderhalve man en een paardenkop – het wordt een cultuurarme zomer. En als het kabinet niet over de brug komt, is een blijvende kaalslag in het kunst- en cultuurlandschap onafwendbaar. De SP zal er alles aan doen om te proberen het noodlot af te wenden en gaat daarnaast intern brainstormen over een rechtstreekse verbinding met cultuur. Want: 'Praten over cultuur is belangrijk, er concreet iets mee doen is nog veel leuker.'

Dit smaakt naar meer

De partij voegde de afgelopen jaren de daad bij het woord in eigen huis. Met onder meer de succesvolle 'adoptie' van Het Pauperparadijs en GAS, voorstellingen met grote sociale thema's. Partijvoorzitter Jannie Visscher gaat na de zomer met betrokken en deskundige partijgenoten om de tafel zitten. Om de fundamenten te storten voor een stevig kunst- en cultuurcollectief, waarvan de contouren de afgelopen jaren al zichtbaar waren. Vraag het aan de vele honderden SP'ers die erbij waren in Carré in Amsterdam en De Flint in Amersfoort: dit smaakt naar meer.

Ondertussen blijft de SP-fractie in de Tweede Kamer zich sterk maken voor veel meer cultuursteun dan de 300 miljoen van de regering-Rutte. Lilian Marijnissen waarschuwde onlangs nadrukkelijk voor een dreigende kaalslag, met nu al een tekort van ruim 2,5 miljard. De kleinere podia dreigen als eerste kopje onder te gaan en 38.000 makers zitten nog altijd zonder financiële tegemoetkoming, terwijl zij net als ieder ander recht hebben op een fatsoenlijk inkomen.

Jannie Visscher realiseert zich terdege dat een deel van de SP-achterban niets heeft met kunst en cultuur. 'En omgekeerd,' voegt zij daaraan toe, 'hebben veel mensen in de culturele wereld weinig met politiek. Het is de kunst om wederzijdse belangstelling en enthousiasme te laten opborrelen. Er is binnen de SP nog geen echt kunst- en cultuurcollectief, daar moeten wij langzaam maar zeker naartoe groeien. Dat begint met partijgenoten die erover mee willen denken, die gaandeweg iets uit willen proberen en een netwerk opbouwen.'

Cultuuronderwijs

In de persoon van acteur Dragan Bakema, hoofdrolspeler in Het Pauperparadijs (en in producties als Soldaat van Oranje en Lazarus), vindt Jannie Visscher iemand 'uit het veld' aan haar zijde. Hij vindt het ronduit uniek dat een politieke partij kunst en cultuur omarmt als inspiratiebron. Bakema, 'hartstochtelijk fan van de SP': 'Het is geweldig dat de SP kunst en cultuur inzet als maatschappelijk wapen.'

Jannie Visscher: 'Ik zou kunst en cultuur willen omschrijven als "voedsel voor de geest". Cultuur helpt ons om op een andere manier naar de dingen te kijken, cultuur verschaft ons nieuwe inzichten en kan ons

uittillen boven de alledaagsheid van het bestaan. De geschiedenis leert ons dat wanneer een samenleving cultuur verwaarloost, dat ten langen leste ten koste gaat van de beschaving. Bovendien kun je intens van kunst genieten. Kunst en cultuur verbinden mensen en maken het leven mooier.'

Henri Swinkels, voormalig gedeputeerde in Noord-Brabant, had als SP-provinciebestuurder cultuur in zijn portefeuille. Hij maakte zich vooral sterk voor cultuureducatie. Hij loodste de *Wet op behoud van creativiteit* door Provinciale Staten. Het onderwijs drukt sindsdien zijn initiatief tegen de borst, ondanks het feit dat het huidige Brabantse provinciebestuur geen werk maakt van cultuurbeleid. 'Gelukkig pakken de scholen het wel op. Wij moeten ons ervan bewust zijn dat de jeugd alleen wordt geleerd om rationeel te denken. Ruimte voor creativiteit ontbreekt in de opleiding.'

Over kunst en cultuur zegt Henri Swinkels, die nog wel Statenlid is: 'Hoewel wij in ons dagelijks leven op verschillende manieren en soms nauwelijks bewust de waarde van kunst en cultuur ervaren, vormen zij in de besluitvorming van de overheid stevast een sluitpost. Bij bezuinigingen is cultuur het eerste aan de beurt. In de kunst en cultuur zijn ze het onderhand beu om zich steeds

Jannie Visscher:
'Kunst en cultuur verbinden mensen en maken het leven mooier'

weer te moeten bewijzen, om erkend te worden als vitale sector. Ook hier geldt dat je van applaus alleen niet kunt leven. In die strijd mogen zij op de SP rekenen. Wat het toekomstige kunst- en cultuurcollectief van de SP betreft, ben ik graag bereid mijn brainstormbijdrage te leveren.'

Wapen in de klassenstrijd

Nog iemand op wie Jannie Visscher straks kan rekenen, is Marcel Olierook. Hij is regiovertegenwoordiger in Noord-Holland Noord en heeft een indrukwekkend cv als het gaat om het van de grond tillen van concrete culturele projecten. Van een multiculturele jongerentheatergroep tot een werelddansschool, van *urban projects* tot een kunstvaarroute, Marcel Olierook is een man van aanpakken. 'Over kunst kun je wel lullen, maar het is nog leuker en zinvoller om er iets concreets mee te doen.'

Hij is het met Jannie Visscher eens dat niet iedereen binnen de SP wegloopt met kunst en cultuur. Het moet hem van het hart dat sommige partijgenoten doen alsof het iets is van de kapitalistische elite. 'Laten wij daarom vooral niet vergeten dat vanaf de opkomst van het socialisme bevlogen kunstenaars de aansluiting bij de socialistische beweging hebben gezocht en gevonden. Naast de dure en elitaire muziekscholen ontstonden er ook volksmuziekscholen.'

'Muziek en theater zijn als onderdeel van het socialisme ingezet als wapen in de klassenstrijd. Denk aan toneelschrijver Bertolt Brecht en de componisten Kurt Weill en Hans Eisler. Denk aan filmmaker Joris Ivens en auteur Theun de Vries. Denk ook aan de in de jaren vijftig door bevlogen kunstenaars en docenten opgezette kunsteducatie, aan

Marcel Olierook:

'Over kunst kun je wel lullen, maar het is nog leuker en zinvoller om er iets concreets mee te doen'

het culturele front uit de decennia daarna. Aan Neerlands Hoop en Bloed aan de paal: de acties van Bram en Freek tegen het WK in het Argentinië van dictator Videla en zijn militaire junta.'

Alle reden voor de SP, meent ook Marcel Olierook, om zich te verbinden met kunst en cultuur om vervolgens een duidelijke visie te ontwikkelen. 'Het gegeven dat kunsteducatie uit het onderwijs is gesloopt, zorgt ervoor dat kinderen uit gewone milieus geen contact meer krijgen om hun fantasie vorm te geven. Ze leren niet om te genieten van theater en muziek, ze hebben geen benul van het belang van musea en lezen geen boek meer. Daarom moet de SP strijden voor de herinvoering van kunsteducatie, voor het belang van bibliotheekwerk en het leren kijken en luisteren naar theater en muziek. Muziekscholen, centra voor creativiteit, kleinschalige theaters, poppodia en filmhuizen verdienen de onvoorwaardelijke steun van de SP.'

Vooruitlopend op de gesprekken over een kunst- en cultuurcollectief doet Olierook alvast een suggestie: 'De SP moet haar netwerk uitbreiden met schrijvers, cineasten,

acteurs, musici en beeldend kunstenaars. Om zo te voeden en gevoed te worden.'

Peter Kwint, woordvoerder cultuur in de Tweede Kamer, heeft al veelvuldig contact met artiesten. 'Het fantastische idee voor een kunst- en cultuurcollectief komt van onze leden en biedt ons enorme kansen. Uit de gesprekken met professionals uit de kunst en cultuur, bijvoorbeeld over ons manifest tegen de doorverkoop van concertkaartjes, valt het me telkens weer op dat zij graag met ons mee willen doen, dat zij hun creatieve talenten niet alleen voor hun eigen werk willen inzetten. Ik vind dat wij ook samen moeten optrekken tegen het halfslachtige beleid van het kabinet rond de door corona ontstane crisis in de cultuur.'

Op de volgende pagina's geven cultuurliefhebbers in de SP tips voor deze zomer ▶

TIPS VOOR EEN ZOMER VOL CULTUUR

OMDAT DE CULTUUR buitenshuis op haar gat ligt, geven cultuurliefhebbers uit SP-kringen graag hun persoonlijke kijk-, luister- en leestips voor thuis.

Jannie Visscher trekt zich met een stapel boeken terug in haar sobere Kip-caravan, die staat opgesteld in haar bloementuin ergens in het oosten van het land. 'Ik ga zeker **Fantoomgroei** van Sander Heijne en Hendrik Noten lezen. Ik heb begrepen dat dit boek helemaal over ons SP-verhaal gaat. Dat is natuurlijk niet nieuw voor mij, maar er bestaat opeens veel belangstelling voor en dat is zo frappant dat ik het zelf wil lezen. Om echt te ontspannen, duik ik zeker in een spannende thriller. Zo eentje die je niet weg kunt leggen.'

Muziek neemt Jannie niet mee: 'Ik luister liever naar de natuur om me heen en kijk 's avonds naar de sterrenhemel.' Ze pikt wel een film mee, **De beentjes van Sint Hildegard**, thuis te bekijken via de streamingdienst Pathé Thuis. 'Deze film met Herman Finkers en Johanna ter Steege past helemaal in mijn vakantieomgeving. Er schijnt veel ingehouden humor in te zitten en ondertiteling heb ik niet nodig, want ik versta het Twentse dialect goed.'

Marcel Olierook beveelt **Da 5 Bloods** (Netflix) van de Amerikaanse filmmaker Spike Lee aan. 'Alleen al om de soundtrack, het album *What's going on* van Marvin Gaye, is dit meer dan de moeite waard.' De film gaat over vier Afro-Amerikaanse Vietnamveteranen. Marcel: 'Da 5 Bloods levert kritiek op de rassenongelijkheid en ontmaskert de droom van *make America great again*. Dit is in deze tijd van Black Lives Matter een aanrader.' Zijn leestip is **10 minuten 38 seconden in**

deze vreemde wereld, de bejubelde bestseller van Elif Shafak, die er een nominatie voor de Booker Prize mee in de wacht sleepte. 'Zij laat de tegenstellingen zien in het naoorlogse Turkije. Het platteland, Istanbul, de moderne tijd en tradities, de jezidi's, Armeense genocide, verdronken vluchtelingen, het komt allemaal langs. Hoe houdt een vrouw zich staande in zo'n patriarchale samenleving? Lezen!'

Wat de muziek betreft: over **Homegrown** van Neil Young spreekt Marcel geen oordeel uit. 'Dit album lag 45 jaar op de plank en werd alsnog uitgebracht. Het oogst veel kritiek en veel lof. Luister en oordeel zelf.'

Bart Hartog, medewerker van ROOD landelijk, schuift de Londense rapper Lowkey naar voren als favoriet. 'Hij is een bijzonder activistische muzikant en trad ook op tijdens onze Vredesdag. In zijn teksten vind je scherpe analyses over racisme, internationale solidariteit, revolutie en de geopolitiek

van de Navo. Om met hem kennis te maken, zou ik beginnen met **Letter to the 1%**.'

Ook de boeken die Bart aanprijst zijn maatschappelijk geëngageerd. 'In **Geen naam op de Straten** schrijft James Baldwin over de Afro-Amerikaanse emancipatiebeweging in de jaren zestig, de dood van Malcolm X, de moord op Martin Luther King en de Algerijnse oorlog. **Mijn Ontelbare Identiteiten** van Sinan Çankaya is een persoonlijk verhaal over integratie, discriminatie en het opgroeien als migrant in Nederland. Dit boek biedt een goed referentiekader voor de omgang met 'de ander' in ons land.'

Ook bij Barts filmtips speelt James Baldwin een rol. De documentaire **I Am Not Your Negro** (Netflix) vloeit voort uit een onafgemaakt script van Baldwin en is volgens Bart een inspirerende opname uit de historie van het activisme en: 'Wederom bijzonder actueel.' Waar **The Young Karl Marx** (Netflix) over handelt, verraadt de titel al. 'Buitengewoon boeiend, maar bovenal een leuke film

TONEEL OP HET PARTIJBUREAU

En warempel, een crisis maakt ook creatief. **Abe de Verteller** komt op vrijdag 17 juli naar Amersfoort om op te treden op... het dakterras van De Moed. Abe was op zoek naar kleinschalige locaties en bracht Rob Kolner, bestuurslid van de afdeling Hengelo, op het idee om hem, letterlijk, op het hoofdkantoor te laten spelen.

Vanwege corona mogen er slechts dertig bezoekers worden toegelaten, maar iets is beter dan niets, denkt zowel het partijbestuur als Abe. Hij selecteert uit zijn eigen kring én Amersfoort vijftien mensen. De andere helft van het publiek mag de SP uitnodigen. De toegang is gratis en na afloop gaat Abe met de pet rond.

Muziektips van Peter Kwint: 'Wel even de buren waarschuwen'

met grappige momenten die elk socialistisch hart wat sneller doet kloppen.'

Voor wie genoeg heeft aan het gesproken woord tipt Bart de podcast **Links Lullen** (te vinden door even de titel door een zoekmachine als Google of het privacy-vriendelijker DuckDuckGo te halen, -red.). 'Op deze podcast, opgezet door onze kameraden in Amsterdam, worden linkse mensen geïnterviewd over linkse onderwerpen die we vaak links laten liggen.'

Tweede Kamerlid Frank Futselaar luistert ook graag naar podcasts en dan in het bijzonder naar Britse comedy. Hij noemt **Leicester Square Theatre Podcast** van Richard Herring, de komiek die collega-komieken interviewt, en de **Beef and Dairy Network**, een 'surrealistische en komische podcast over de vlees- en zuivelindustrie'.

Niet te versmaden is naar de smaak van Frank ook **Derry Girls** (Netflix). 'Deze serie gaat over een groep tienermeisjes in

Noord-Ierland tijdens de Troubles in de jaren negentig. Voor mij is dit een van de grappigste en meest ontroerende series van de laatste jaren.'

Voor de romans van Engelse schrijfster Hillary Mantel over de zestiende-eeuwse politicus Thomas Cromwell kun je Frank wakker maken. Hij heeft gesmuld van **De spiegel & het licht**, het laatste deel van de Cromwell-trilogie. Als woordvoerder wetenschap schuift Frank Futselaar **Een wereld vol patronen** van Rens Bod ('een prachtige geschiedenis van de wetenschap') en **Feitenkennis** van de Zweedse statisticus en medicus Hans Rosling naar voren. 'Wie in deze toch wat duistere tijden behoefte heeft aan een hoopvolle boodschap doet er goed aan dit boek ter hand te nemen.'

Henri Swinkels vraagt aandacht voor een heuse lockdownfilm: **Groeten van Gerri** (Pathé Thuis) van acteur en regisseur Frank Lammers. Deze lowbudgetproductie gaat

over een scheikundeleraar die virtueel lesgeeft. En wie het nog niet heeft gelezen, moet wat Henri betreft meteen beginnen aan **De meeste mensen deugen** van Rutger Bregman. 'Hij kijkt met een verfrissende blik naar de mensheid. Om weer wat vertrouwen in de mensheid te tanken.'

Het zal voor weinigen een verrassing zijn dat Peter Kwint van de gelegenheid gebruik maakt om stevige muziek te promoten. 'Op **What I Recall** van Hometown Crew hoor je hardcore punk van een stel superaardige jonge gasten uit Weert, die ontzettend veel positieve energie uitstralen. Deze plaat staat bij mij al enige tijd op repeat. Wel even de buren waarschuwen.'

We kunnen, oordeelt Kwint, niet heen om **RTJ4** van Run The Jewels. 'Killer Mike is een icoon, activistischer vind je ze haast niet. Als je de teksten hoort, zou je denken dat ze midden in de anti-racismeprotesten zijn geschreven, wat niet zo is, maar het is nu al

het meest actuele album van 2020.' Lezen doet Peter ook. Arlie Hochschild, hoogleraar sociologie, schreef **Vreemdelingen in hun eigen land**. 'Zij onderzocht gedurende een lange periode in het zuiden van de VS waarom mensen zich niet vertegenwoordigd voelen. Een indrukwekkend relaas.'

Tot slot enkele aanraders van ondergetekende, voormalig cultuurredacteur van het AD. Natuurlijk, als diehard fan moet hij het Engelse supertrio Muse hebben genoemd. De barock 'n roll van Matt, Chris en Dom is net niet over de top en daarom onweerstaanbaar voor wie ervan houdt. Onbekend met het oeuvre van Muse? Begin eens met het, voorlopig, laatste album, **Simulation Theory**. Als je dan de smaak te pakken hebt, grijp je al snel naar de voorgaande zeven cd's. Ronduit overrompelend, intens, ruw, rauw en soms ook poëtisch is **De Niemanders**,

dat het Achterhoekse duo Rocco Oostermann en Wout Kemkens maakte in nauwe samenwerking met bajesklanten. Ze spraken in verschillende gevangenissen met gedetineerden, schreven op wat zij zeiden, maakten muziekopnamen met gevangenen die een instrument kunnen bespelen en assembleerden al dat materiaal in de studio. Het resultaat is verbluffend.

Wie het gevoel wil krijgen het leven in Noord-Korea zelf te ervaren, moet **Gestolen Leven** van Adam Johnson lezen. Met een zeldzame verbeeldingskracht en na een ongekende research leverde Johnson deze, jazeker, liefdesroman af. Ook in een onderdrukt land met een onmenselijk regime houden mensen van elkaar. Meeslepend, hartstochtelijk, verschrikkelijk, grappig, elk denkbaar etiket kun je op dit magistrale boek plakken en dat geldt evenzeer voor de vuistdikke roman van die andere Johnson, Denis. **Een zuil van rook** gaat over de

oorlog in Vietnam en de nasleep daarvan. Om het kort en krachtig te houden: dit boek onderga je als de even hallucinerende film **Apocalypse Now** (uit 1979).

Om luchtig af te sluiten: de Netflixserie **Better Call Saul** over een louche, maar innemende advocaat is een prequel van de volgens velen beste serie ooit, **Breaking Bad**, maar kan ook heel goed op eigen benen staat, sterker: in het vijfde seizoen steekt **Better Call Saul** **Breaking Bad** zelfs naar de kroon. Spannend, geweldige regie, subliem camerawerk en puike acteurs.

Voor alle tips geldt: mocht je niet over Netflix of andere genoemde streamingdiensten beschikken, zoek dan in de bibliotheek naar op dvd verschenen titels. Dat geldt uiteraard ook voor de boeken. En met YouTube kom je eveneens een heel eind. •

tekst Robin Bruinsma

Frank Futselaar:
'Voor wie in wat duistere
tijden behoefte heeft aan een
hoopvolle boodschap'

foto Maurits Gemmink

GELDERLAND
NOORD EN OOST

Nils
Müller

GELDERLAND
ZUID EN WEST

Marloes
Piepers

GRONINGEN

Angelique
Schoonewille

HAAGLANDEN

Sebastiaan
van den Hout

DRENTHE

Heleen
Klunder

FLEVOLAND

Erwin
Prins

ALLE REGIO'S EVEN BELANGRIJK

EEN PARTIJ VAN ONDEROP

Ze blussen brandjes, voeren reparatiewerkzaamheden uit en helpen bouwen. Ze vertegenwoordigen hun regio's in het SP-bestuur en zijn de verbindende schakel tussen de lokale afdelingen, de Provinciale Statenfracties en het partijbestuur. Zo houden we de lijntjes kort. Hun werk speelt zich veelal achter de schermen af, maar is heel belangrijk voor de leden: 'Weet ons te vinden!'

Net als veel andere SP-kaderleden moesten ook de regiovertegenwoordigers er de afgelopen tijd geregeld aan geloven: het digitale overleg. Het is dan ook niet gek dat een onderonsje met vijf van hen op Skype vrij natuurlijk verloopt. Het gezelschap is een mix van veteranen en regiovertegenwoordigers die eind vorig jaar voor het eerst verkozen zijn, op de regioconferenties. De een heeft een hele provincie onder haar hoede, terwijl de ander iedere afdeling in zijn regio binnen een half uur per fiets kan bereiken.

Waarom zijn deze vijf mensen eigenlijk regiovertegenwoordiger geworden? **Sebastiaan van den Hout**, vertegenwoordiger van de regio Haaglanden: 'Ik was al vanaf het begin actief in meerdere SP-afdelingen en ROOD-groepen. Hierdoor heb ik altijd meer met de regio gehad dan met één specifieke afdeling. Dat maakte de stap om mij kandidaat te stellen voor de functie van regiovertegenwoordiger eigenlijk een heel logische.'

Angelique Schoonewille is naast regiovertegenwoordiger in de provincie Groningen ook afdelingsvoorzitter in Veendam. 'Vanuit

die rol miste ik heel erg de samenwerking met andere afdelingen. Hierdoor zie ik het als persoonlijke missie om afdelingen bij elkaar te brengen. Door acties met elkaar te verbinden, maar ook de verschillende raadsfracties en de Provinciale Statenfractie met elkaar te laten samenwerken', licht ze toe.

Omdat er in de regio Limburg Noord op dat moment geen andere gegadigde was voor de functie van regiovertegenwoordiger, besloot **Stefan Hugues** uit Venlo zich drie jaar geleden voor het eerst te kandideren. 'Ook omdat ik mijn voorganger wilde ontlasten, die niet veel tijd meer over had voor de functie', vertelt hij. Naarmate hij zich ging verdiepen in zijn nieuwe rol ontdekte Hugues dat de afdelingen in zijn regio ieder in hun eigen bubbel zaten: 'Er is ook wel het een en ander gebeurd. De Provinciale Statenfractie was opgestapt en meerdere raadsleden uit de regio hadden zich afgesplitst van de partij.'

‘Als er al sprake zou zijn van een hiërarchie, dan bungelen wij in feite onderaan’

Er waren dus een hoop reparatiewerkzaamheden te doen. Maar daarna begint het leuke werk: je gaat bouwen.’ Zo is Hugues blij verrast als hij merkt dat afdelingen in zijn regio elkaar nu uit eigen beweging weten te vinden.

Volgens **Anne Feite Bloem** (regio Noord-Holland Zuid) is het ook een belangrijke taak van de regiovertegenwoordiger om ervoor te zorgen dat de lijntjes binnen de partij kort blijven: ‘Zodat we, bijvoorbeeld als er kritiek is op de landelijke organisatie, niet over elkaar praten maar met elkaar praten.’

Terwijl afdelingsvoorzitters en raadsleden vaak de visitekaartjes zijn van de lokale SP, vindt het werk van de regiovertegenwoordiger veelal achter de schermen plaats. Altijd op de barricades verschijnen als er ergens in de regio actie wordt gevoerd is er voor hen niet bij. Volgens Hugues moet een regiovertegenwoordiger vooral faciliteren en verbinden: ‘Ik ben ook raadslid in Venlo en heb daarnaast nog een baan en een gezin. Ik kies dus kritisch wat ik als regiovertegenwoordiger wel en niet kan doen.’

Schoonewille herkent dit: ‘Ik werk vier dagen per week en heb drie jonge kinderen. Als je daarnaast afdelingsvoorzitter en raadslid bent en ook wel eens mee de straat op wil denk je soms: poe, best veel!’ Al geeft het haar veel energie als afdelingen in de regio de krachten weten te bundelen. ‘Zo hebben we in Veendam en Midden-Groningen te maken met zoutwinner Nedmag. Terwijl de huizen van omwonenden schade oplopen door bodemdaling, probeert dit bedrijf invloed te kopen. Bijvoorbeeld door lokale sportverenigingen te sponsoren. Met een grote actiegroep van gedupeerden zijn we in de regio samen één geworden. Zo zijn we onlangs met de Provinciale Statenfractie een petitie gestart tegen het nieuwe zoutwinningsplan’, vertelt Schoonewille.

Irma Koopman kiest er juist bewust voor om geregeld met afdelingen langs de deuren te gaan, omdat zij tot voor kort nog relatief onbekend was in haar regio Noord-Brabant Zuidoost. Ze was voorheen jarenlang regiovertegenwoordiger in Zuid-Limburg, maar verhuisde twee jaar geleden naar Geldrop, in Brabant. Vanwege haar schat aan

ervaring binnen de partij besloot Koopman zich vorig jaar opnieuw te kandideren voor de functie van regiovertegenwoordiger: ‘Ik merk dat onervaren afdelingsbestuursleden het fijn vinden als ik mee op pad ga. Bovendien leer je zo een hoop over de samenwerking binnen afdelingen, waardoor je de voorzitters beter kunt adviseren.’

Hugues benadrukt ook het belang van een goede samenwerking met de Statenfractie. Hoewel de SP in zijn provincie uit een diep dal moest klimmen, zijn de huidige Statenleden volgens hem nauw betrokken bij de afdelingen in de regio: ‘Ik heb wekelijks contact met ze.’ Ook in Brabant doet de fractievoorzitter van de Statenfractie volgens Koopman zijn best om altijd bij de regio-overleggen aanwezig te zijn: ‘Zo organiseren we samen met de Statenfractie bijeenkomsten over de Regionale Energiestrategieën, die er op basis van het klimaatakkoord moeten komen.’

Werken aan wat ons bindt

Helaas kan het er in besturen en fracties soms ook minder harmonieus aan toe gaan.

‘Ik ben trots dat onze bestuurders en volksvertegenwoordigers zo benaderbaar zijn’

Stefan Hugues

LIMBURG NOORD

Cynthia Smeets

LIMBURG ZUID

Nico Heijmans

NOORD-BRABANT NOORD-OOST

Merian Marijnissen

NOORD-BRABANT WEST

Irma Koopman

NOORD-BRABANT ZUID-OOST

Marcel Olierook

NOORD-HOLLAND NOORD

Niet zelden wordt er een beroep gedaan op de regiovertegenwoordiger als er een brandje geblust moet worden. Hoe trek je een team dat in crisis verkeert het beste uit het slop? ‘Belangrijk is dat je terug naar de inhoud gaat en persoonlijke conflicten achter je laat’, reageert Bloem. ‘Dat herinnert mensen aan hun idealen en de reden waarom ze ooit actief werden voor de partij. Niet altijd zullen mensen het inhoudelijk met elkaar eens worden, maar ik zie dit wel als de beste manier om een team weer de goede kant op te krijgen.’

Voor Van den Hout is het van belang om in dergelijke situaties een neutrale buitenstaander te blijven: ‘Jij moet degene zijn waar afdelingen altijd op terug kunnen vallen als er problemen zijn. Daarom is het zo belangrijk dat je niet zelf in die problemen verwickeld raakt.’

Maar omdat veel regiovertegenwoordigers ook echte ‘mensenmensen’ zijn, kan het volgens Koopman best moeilijk zijn om een crisissituatie met een zakelijke bril te benaderen: ‘Vaak ken je mensen persoon-

lijk, voel je met ze mee en wil je ze het liefst binnenboord houden. Maar ook in dat soort situaties moet je scherp houden waar we het met ons allen voor doen.’ Ook Schooneville vindt het niet altijd even makkelijk om boven een conflict te staan als je de mensen die erin verwickeld zijn door en door kent: ‘Maar de kunst is dan om de rust terug te brengen en mensen vooral niet met modder te laten gooien – zonder dat je mensen daarbij monddood maakt, natuurlijk.’

Voor Hugues kostte het veel bloed, zweet en tranen om in Limburg Noord de neuzen weer dezelfde kant op te krijgen: ‘Je moet voorkomen dat er in zo’n situatie allerlei verhalen ontstaan die een eigen leven gaan leiden. Dan verlies je de controle over de verhoudingen binnen de club. Daarom heb ik in het begin veel regio-overleggen georganiseerd om samen te analyseren hoe de problemen zijn ontstaan, maar vooral hoe we samen verder moesten.’

Maar het is volgens Hugues in zo’n situatie ook belangrijk om niet te veel te gaan navelstaren. ‘Je moet ook iets brengen. Zo heb ik

‘Het is een belangrijke uitdaging om kritiek van leden als een cadeautje uit te pakken’

samen met Cynthia Smeets, regiovertegenwoordiger in Zuid-Limburg, scholingen georganiseerd waar we alle leden voor hebben uitgenodigd. Hierbij kregen we ook hulp van het landelijke scholingsteam. Zo werken we, ondanks de verschillen die je altijd zult hebben tussen leden en afdelingen, weer aan hetgeen wat ons verbindt’, aldus Hugues.

‘Hier kan de Nederlandse politiek nog veel van leren’

Naast elf direct verkozen partijbestuursleden, een partijvoorzitter, algemeen secretaris en de fractievoorzitters in de Eerste en Tweede Kamer bestaat het partijbestuur van de SP uit 19 regiovertegenwoordigers. Zij vormen dus meer dan de helft van het bestuur. Hugues ziet zijn rol in het partijbestuur niet als anders dan die van de bestuursleden die niet worden gekozen in de regio’s, maar rechtstreeks in de afdelingen: ‘We werken op basis van gelijkwaardigheid.’

Zijn vier collega’s knikken instemmend. Van den Hout: ‘Het is heel tof dat we als partij ooit bedacht hebben dat de regio’s vertegenwoordigd moeten zijn in het

landelijk bestuur, omdat we als partij lokaal georganiseerd zijn. Zo laten we zien dat alle regio’s voor de SP even belangrijk zijn. Daar kan de Nederlandse politiek denk ik nog veel van leren. In de Kamer zijn bijvoorbeeld lang niet alle provincies even sterk vertegenwoordigd.’ Koopman vult aan: ‘De verhouding in het partijbestuur is altijd meer mensen uit de regio dan direct verkozenen. Want dat hoort bij een partij van onderop.’

Bloem ziet vooral een verschil in taken en verantwoordelijkheden: ‘De rechtstreeks verkozen bestuursleden hebben portefeuilles en campagnes waar zij verantwoordelijk voor zijn. Wij hebben onze regio’s. De signalen die wij hier opvangen brengen we naar het partijbestuur. En andersom.’

‘Wordt gewoon geregeld, super toch?’

Schoonewille haalt het voorbeeld aan van een concept-notitie over de SP en de coronacrisis, onlangs opgesteld door het dagelijks bestuur van de partij. ‘In onze provincie waren we hier best kritisch over. In het regio-overleg hebben we de notitie meermaals besproken: ook algemeen secretaris Arnout

Hoekstra is hierbij een keer aangeschoven. Persoonlijk vind ik dit een mooi voorbeeld waaruit blijkt dat de inbreng uit de regio’s serieus is genomen. Uiteindelijk zijn zeven afdelingsvoorzitters benaderd om de notitie beter te maken. Dat is nou democratie!’, concludeert ze.

Kritiek van leden incasseren is niet altijd makkelijk, weet Schoonewille: ‘Maar het is de uitdaging voor een partij om die kritiek als een cadeautje uit te pakken en te kijken wat je ermee kan. Het dagelijks bestuur van de partij heeft goed laten zien hiertoe in staat te zijn’ Hugues sluit zich erbij aan: ‘Als we die manier van werken blijven volhouden bij het opstellen van andere plannen, dan ervaren de afdelingen ook eigenaarschap. Wanneer leden terugzien dat hun inbreng is gebruikt, dan zie je ze echt groeien.’

Koopman kan zo een aantal andere voorbeelden bedenken van initiatieven die door de regiovertegenwoordigers zijn ingebracht: ‘Denk bijvoorbeeld aan de kaderkrant over gebruik van social media. Of als we de Kamerfractie verzoeken om nog eens uit

Anne Feite Bloem

NOORD-HOLLAND
ZUID

‘Regiovertegenwoordigers zijn diegenen waar afdelingen bij problemen altijd op kunnen terugvallen’

Rob Kolner

OVERIJSEL

Theo Coşkun

RIJNSMOND

Joop Welter

UTRECHT

Marja Snoeren

ZEELAND

Jeroen van Walstijn

ZUID-HOLLAND
NOORD

te leggen wat de SP van het basisinkomen vindt.’ Ook buiten de partijbestuursvergaderingen om lanceren de regiovertegenwoordigers plannen. Hugues: ‘Laatst heb ik nog met partijvoorzitter Jannie Visscher contact opgenomen over het initiatief van Tweede Kamerlid Jasper van Dijk voor een sociale werkvoorziening 2.0. Ik stelde voor om een digitale sessie te organiseren met wethouders die op dit onderwerp zitten. Wordt gewoon geregeld. Super, toch?’

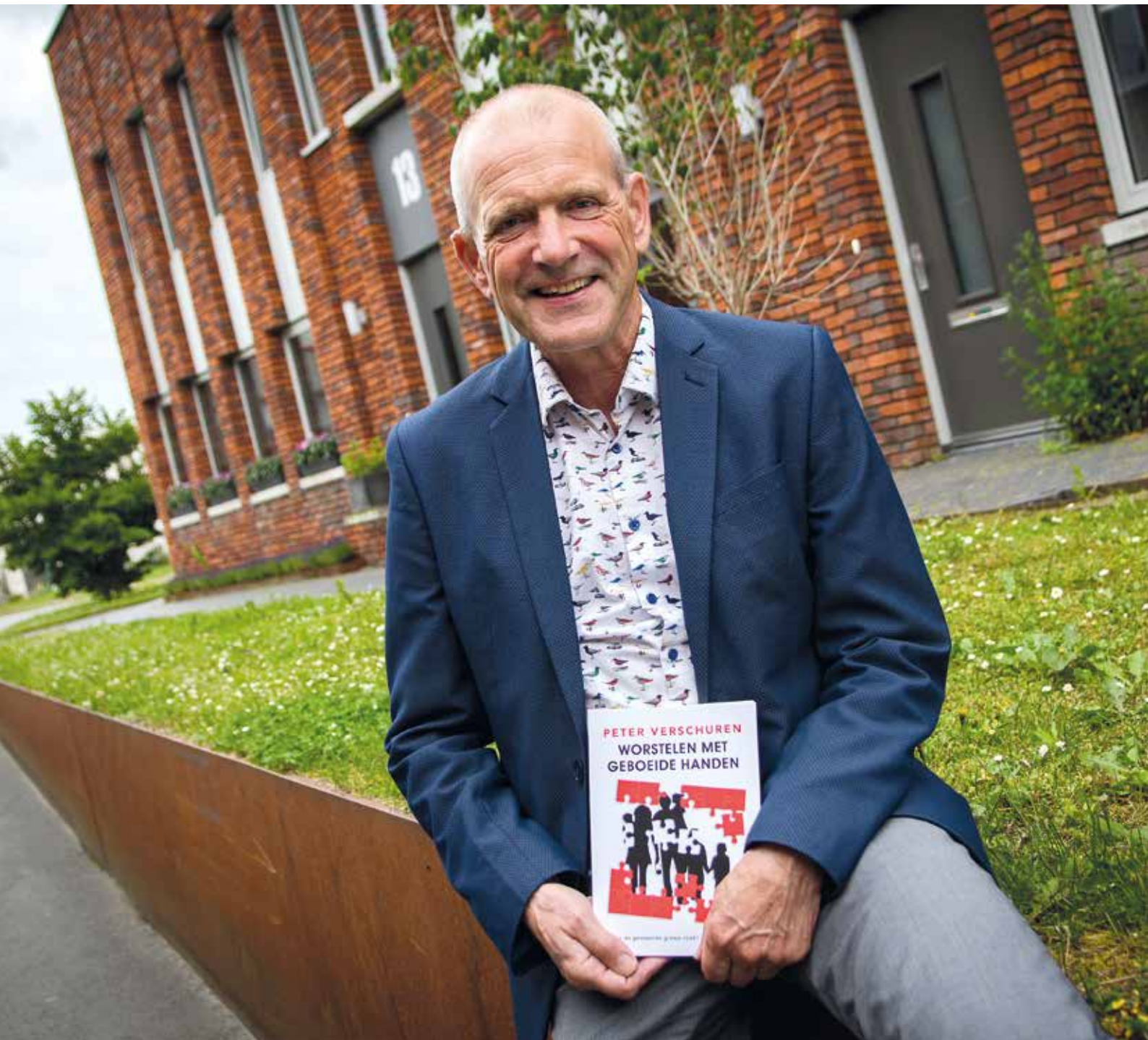
Van den Hout wil SP-leden op het hart drukken om vooral hun regiovertegenwoordiger te benaderen als er iets belangrijks speelt. ‘Of het nou om praktische of politiek inhoudelijke dingen gaat. Zo merkte ik bijvoorbeeld dat de recente golf van anti-racismedemonstraties een onderwerp was dat in mijn regio leefde. Maar alleen als leden laten weten wat ze belangrijk vinden, kunnen regiovertegenwoordigers daar in het partijbestuur over praten.’

Koopman sluit zich daarbij aan: ‘Onze telefoonnummers en emailadressen zijn gewoon online te vinden. Vaak wenden leden zich tot de Kamerfractie met vragen waar

wij ook een antwoord op hebben. Bovendien maken ze bij ons ook nog eens vaak kans op een snellere reactie.’

Natuurlijk kunnen leden met vragen ook contact opnemen met hun afdelingsvoorzitter. Van den Hout wil de misvatting wegnemen dat regiovertegenwoordigers hoger op de partijladder zouden staan dan afdelingsbestuursleden: ‘We hebben een duidelijke rol, maar er is verder totaal geen sprake van een hiërarchie. Daarnaast hebben wij als regiovertegenwoordigers geregeld contact met partijgenoten met andere functies, zoals Kamerleden. Zo kunnen we vrij gemakkelijk samenwerking en overleg tot stand brengen. Als ik leden van andere partijen spreek, ben ik vaak trots op het feit dat onze bestuurders en volksvertegenwoordigers zo benaderbaar zijn.’ ‘En als er al sprake zou zijn van een hiërarchie,’ voegt Hugues met een knipoog toe, ‘dan bungelen wij in feite onderaan. Want wij zijn eigenlijk de dienaars van de leden.’ •

tekst Lesley Arp
foto's archief SP

‘NIET ALLE JEUGDZORG IS NOODZAKELIJK

‘Stop met medicaliseren, ga uit van samenredzaamheid.’ Peter Verschuren, SP-wethouder in Midden-Groningen, heeft een fascinerend boek geschreven over de jeugdzorg. Niet zozeer over knelpunten en geldgebrek als wel over kansen en nieuw perspectief. ‘Onder zorgverleners is dit echt geen vloeken in de kerk.’

‘Er wordt wel heel veel van een kind verwacht, dat heeft ook te maken met opgedrongen normen’

Het lijkt de omgekeerde wereld. Een ervaren wethouder die een boek schrijft om ‘zelf greep op de materie te krijgen’. Peter Verschuren deed het. *Worstelen met geboeide handen: Hoe de gemeente greep zoekt op de jeugdhulp* is het resultaat. Verschuren: ‘De wereld van de jeugdzorg is waanzinnig ingewikkeld. Toen ik in 2018 de portefeuille jeugdzorg kreeg, ging er een wereld voor me open. Ik sprak met heel veel mensen over het onderwerp. Ik schreef hun verhalen op, omdat ze bij mij dan beter beklijven. Zo schreef ik ook al eens een boek over de voedselbank. Doel van die methode is: zelf goed inzicht krijgen.’ En dat lukt? ‘Ja. Niet dat ik nu alles over de jeugdzorg begrijp. Maar tijdens gesprekken met zorgaanbieders, beleidsmedewerkers, jongeren, ouders, huisartsen, scholen et cetera kan ik als wethouder makkelijker opereren, omdat ik weet waar ik het over heb.’

Peter Verschuren is sinds 2014 namens de SP wethouder in Hoogezand-Sappemeer, dat vier jaar later als grootste kern met Menterwolde en Slochteren opging in de gemeente Midden-Groningen. Zo’n 60.000 inwoners telt het geheel. Het aantal bijstandsontvangers is er relatief hoog. Het zorggebruik ook: 18 procent van alle jongeren onder de 18 jaar ontvangt geïndiceerde jeugdzorg. De gemeente ‘kampt

met financiële tekorten die tot draconische bezuinigingen dwingen’, aldus het boek van Verschuren.

Achttien procent is erg veel. Om dan politiek verantwoordelijk te zijn, moet zwaar zijn. Moedeloos of gefrustreerd lijkt Verschuren daar niet van te worden. ‘Dit zegt iets over de samenleving. Ik wil er mijn best voor doen om die ontwikkeling te keren.’

Toen het kabinet in 2015 in het kader van een gigantische bezuinigingsronde drie cruciale zorgtaken bij de gemeenten neerlegde (de toeleiding naar werk, de Wmo en de jeugdzorg) leidde dat tot een storm van protest. Vooral omdat het Rijk daar niet de benodigde zak met geld aan hing. In zijn boek beschrijft Peter Verschuren dat dit proces ook voordelen heeft opgeleverd. En dat mag opmerkelijk heten; de zogenaamde decentralisatie van zorgtaken wordt immers door velen gezien als het klakkeloos over de schutting gooien van genoemde taken bij de gemeenten. Maar al pratende en schrijvende merkte Verschuren ook iets anders. Vertrekpunt van zijn analyse: het belang van het kind.

Problemen en probleempjes

‘Kijk, er wordt tegenwoordig vaak heel veel van een kind verwacht. Als het ook maar iets afwijkt, komt er al ‘zware hulp’ in beeld.

Begrijp me goed, als er sprake van zware stoornissen, dan heeft een kind absoluut hulp nodig. Maar heb je te maken met een multi-probleemgezin met veel liefde voor het kind, dan zou je het eens anders kunnen doen. Te snel wordt vaak het middel ingezet van jeugdhulp. Soms kun je zeggen: er is geen echt veiligheidsrisico, het kind is alleen erg druk. Het heeft te maken met het opdringen van onze eigen normen. De hele samenleving is doorgeschoten in het verlenen van professionele hulpverlening, als het even niet goed gaat.’

‘Medicaliseren’ heet dat in jargon. ‘Dit terwijl het over problemen en probleempjes gaat die iedereen meemaakt. Soms zit het probleem bij de ouders. Een druk kind, dat leidt onder schulden of stress in gezin, hoeft je misschien helemaal niet naar een behandelaar te sturen. Je zou ook kunnen denken aan een gespecialiseerde gezinsverzorger die de moeder helpt.’

Dat lijkt een niet al te ingewikkeld traject. Maar de praktijk is anders. ‘Je kunt te maken krijgen met scholen die zeggen: ga met dat kind maar naar de huisarts, want via de gemeente duurt het te lang voor er iets gebeurt. En vervolgens met een huisarts die zegt: ga maar de GGZ, die hebben wel een behandelplan.’

Zou je constateren dat de inzet van professionele hulp misschien een te zwaar middel is, dan ziet Verschuren een voordeel in de decentralisatie. ‘Jeugdzorg is niet meer geïsoleerd nu het bij de gemeente is ondergebracht. Bij die gemeente zit ook bijvoorbeeld de schuldhulpverlening, de Wmo en de toeleiding naar werk.’ Dat zou, aldus Verschuren, kunnen leiden tot sneller en doeltreffender schakelen in het belang van het kind. ‘We hebben als gemeente nog lang niet alle winst behaald die erin zit. Er moet nog veel verbeterd worden.’

Belangrijk is echter, zo redeneert Verschuren, dat we ons dŭrven te realiseren, dat niet alle jeugdzorg noodzakelijk is. Dan zou je kansen kunnen zien. ‘Maar de praktijk is weerbarstig. Je hebt bijvoorbeeld te maken met ouders die hulp eisen. Met scholen die

VERDER UITGROEIEN

De decentralisatie is geen wondermiddel gebleken. Er zijn nog steeds problemen. Maar er is wel een waardevolle ontwikkeling op gang gekomen om de problemen van het héle gezin in samenhang aan te pakken en om meer aandacht te hebben voor preventieve voorzieningen en voor ondersteuning vanuit het eigen netwerk. Sinds de beroerde uitgangssituatie in 2015 is er een positieve ontwikkeling op gang gekomen in de samenwerking tussen gemeenten en zorgaanbieders, een ontwikkeling die nog verder kan uitgroeien.

Peter Verschuren, passage uit Worstelen met geboeide handen

‘Steeds meer gespecialiseerde hulp inzetten is niet per definitie het beste voor het kind’

HET HELE SYSTEEM

‘Ik heb meegemaakt dat er na de Cito-toets stapels telefoontjes binnenkwamen van ouders die teleurgesteld waren over de uitslag. Of hun kind geen dyslexietest kon doen of een IQ-test. Een begrijpelijke vraag, want door de hoge verwachtingen in onze samenleving en door alle mogelijkheden die er zijn, wil je het beste voor je kind. Met die vragen worden ook leerkrachten overstelpt en dan is de stap om door te verwijzen voor een diagnose heel snel gezet. Het hele systeem waarin we werken draagt bij aan medicaliseren, want zonder diagnose krijg je geen hulp of wordt de hulp niet betaald.’

*Cynthia Schenk, adviseur Sociaal Domein in **Worstelen met geboeide handen***

hulp eisen en zeggen: Jantje mag blijven, maar dan moet hij wel hulp krijgen. En huisartsen kunnen vervolgens hulp gewoon voorschrijven. Als gemeente kunnen we alleen stappen zetten door het gesprek aan te gaan. We kunnen niet zeggen: dat en dat mag niet. Dat maakt het juist zo ingewikkeld. Kijk, uiteindelijk gaat het om het belang van het kind. Dat belang hoeft niet te zijn: zoveel mogelijk hulp inzetten. Het gaat erom dat je kijkt of er andere hulp ingezet kan worden. Soms is een kind niet geholpen bij een behandeltraject bij een psycholoog of een uithuisplaatsing. Neveneffect van die manier van werken zou kunnen zijn, dat de kosten omlaag gaan.’

Verschuren geeft toe dat de tendenzen in Midden-Groningen extreem zijn. ‘We hebben hier te maken met grote aantallen

jongeren in de jeugdzorg, relatief veel multi-probleemgezinnen en sociaal-economische problemen. Plus zware financiële problemen bij de gemeente. Maar de problemen rond jeugdzorg zijn niet uniek. Ze spelen overal in Nederland.’

Corona

Het boek was zo goed als klaar en toen sloeg corona toe. “En de wereld veranderde als bij toverslag”, schrijft Peter Verschuren, die een extra hoofdstuk aan het boek toevoegde. Want wat bleek, toen de hulp bij de gezinnen stokte en de scholen dicht waren? ‘Veel multi-probleemgezinnen hebben zich primair zonder hulp. Die ervoeren ontspanning: de kinderen hoefden niet om half negen op school te zijn en ze hoefden het huis niet op te ruimen want de hulpverlener kwam niet. Ik denk dat we eens heel goed moeten nadenken over wat dit betekent. Het is een extra reden om ons af te vragen: doen we het eigenlijk wel goed?’

Maar bestaat niet het gevaar dat mensen nu gaan roepen: aha, kort die jeugdzorgbudgetten dan maar? ‘We leggen er alleen in onze gemeente al miljoenen per jaar op toe en er moet absoluut geld bij. Maar met financiële druk is niets mis. Die dwingt je om heel kritisch te kijken of alle professionele hulp wel nodig is, en dat is goed. Het beste voor het kind is niet per definitie steeds meer

gespecialiseerde hulp inzetten. En let wel: in ‘zorgverlenersland’ is dit niet bepaald vloeien in de kerk. Ook daar wordt vaak de vraag gesteld: waar zijn we mee bezig? Goed, het is heel moeilijk en het gaat langzaam. Hoe krijg je het voor elkaar? Dat is de worsteling.’

tekst Rob Janssen
foto Anjo de Haan

Worstelen met geboeide handen: Hoe de gemeente greep zoekt op de jeugdhulp. Peter Verschuren. Uitg. Passage, 2020.

WIJ!

Over het antwoord op de vraag wat hen het beste geholpen heeft, zijn de meiden het hartgrondig eens. ‘Wij!’ Waarmee ze doelen op de steun die ze aan elkaar hebben. (...) Over wat niet helpt, zijn ze het ook eens: ‘Dat er steeds andere mensen komen. Dat is haast niet bij te houden.’ En een goede raad voor de hulpverleners: ‘Kijk meer naar de persoon zelf, stop ons niet meteen in een hokje, maar verdiep je echt in ons. Dat gebeurt nu vaak niet.’

*Vaste bezoekers van jongerencentrum Amovement in Hoogezand – passage uit **Worstelen met geboeide handen***

Er komt een buurvrouw naar beneden, Ian plakt zichzelf van schrik tegen de muur.

IAN'S WORLD

'Hij was meteen anders. Hij werd voor het eerst onderzocht toen hij 9 maanden was, omdat hij niet sliep. Hij sliep alleen maar als hij bij me zat en reageerde heel intens op alles. Hij was geen baby, hij wilde zitten. Een klein directieurtje', vertelt Tamara, Ians moeder. Ian is autistisch.

Na jaren met steeds wisselende scholen en schandelijke behandeling van haar kind (Ian werd op een van de scholen in een kast opgesloten en geslagen) hield Tamara Ian thuis, waar ze hem vanaf zijn twaalfde zelf onderwees. Uiteindelijk kregen ze op zijn dertiende vrijstelling.

In heel Nederland zitten rond de 15.000 kinderen die speciaal onderwijs nodig hebben, noodgedwongen thuis omdat er geen goede plek voor ze is. Ze vallen tussen wal en schip.

Ian en Tamara hebben het niet makkelijk. Er werd en wordt steeds getwijfeld aan Ians intelligentie, onterecht maar het zorgt voor veel problemen. Instanties willen daardoor hulp forceren en vinden dat hij in een woongroep moet gaan wonen. Maar Ian wil helemaal niet in een woongroep, hij wil lekker thuis blijven bij zijn moeder. Daarnaast deed een politieagente, die hen nooit persoonlijk sprak, op aanwijzing van een buurvrouw met psychische problemen een valse melding bij Veilig Thuis. Die melding is nooit ingetrokken, daardoor staan ze nu bekend als een gezin dat hulp nodig heeft.

Dit geeft zowel Ian als zijn moeder erg veel stress. Ze moeten telkens weer uitleggen dat er niets aan de hand is.

Ian en Tamara wonen inmiddels bijna vijftien jaar op de gezellige, maar kleine en oude etage in Amsterdam Oud-West met veel boeken, kleding en kunst. Er zijn hier echter veel te veel prikkels, waardoor Ian bijna niet slaapt en chronisch moe is. Bemoeienis van onbegrijpende burens zorgt voor veel extra stress. Het resultaat is dat Ian zelden buiten komt. Soms maanden aan een stuk niet. De 47 vierkante meter is letterlijk zijn wereld. Maar geen veilige wereld. Het geluid van de vele burens dringt continu de woning binnen. Uitzicht op een andere woning is er niet. Ook financieel is het moeilijk, Tamara's uitkering wordt gekort omdat Ian in december 21 is geworden. Men verwacht dat je dan in je eigen onderhoud kan voorzien, wat niet realistisch is.

Gedurende een halfjaar sprak ik tweewekelijks met Ian af. In de kleine etage die zijn wereld is, werkten we samen aan een serie portretten. Omdat Ian een bijzondere verschijning is, met een enorm authentiek en eigen gevoel voor kleding en stijl, vroeg ik hem voor iedere shoot te bedenken hoe hij er uit wilde zien. Een creatieve samenwerking, om te laten zien hoe zijn leven eruit ziet.

foto's en tekst Ernst Coppejans

FOTO
PRIJS
**PAUL
PETERS**

In 2019 won Ernst Coppejans met zijn fotoserie *Sold* de Paul Peters Fotoprijs, een door de SP ingestelde prijs voor sociale fotografie. *Ian's World* maakte hij als vervolgopdracht.

>>>

De tafel deelt het huis doormidden. Daarachter heeft Ian zijn eigen huis- en slaapkamer en zijn de keuken en douche. Ze zitten er niet vaak aan. Als hij energie had, zouden ze er waarschijnlijk bordspellen spelen, bedenkt Ian.

Het antwoord op de vraag hoe het met hem gaat is eigenlijk altijd: 'Moe.' Als ze ooit een andere woning zouden krijgen en hij volledig was uitgerust, zou Ian het liefst ontwerper worden. Met het geld dat hij daarmee gaat verdienen, gaat hij mensen helpen. Met name kinderen in een vergelijkbare situatie. Hij zou nog steeds lekker samenwonen met zijn moeder, maar met een grote gezamenlijke ruimte én ruime privéplek voor beiden.

In bed slaapt Ian met een zeemeerminnenstaart. Zonder dekens, altijd met het raam open en de verwarming uit omdat hij het vaak te warm heeft.

Moeder en zoon zijn twee handen op een buik en zorgen goed voor elkaar. Ian kookt graag. Zijn laatste creatie: pasta met rijst, bonen met tomatensaus en gebakken ei. Een interessante maar verbazend lekkere combinatie, volgens de twee.

Ian gaat ook weinig de deur uit omdat hij zich niet kan kleden zoals hij wil, hij zou daar te veel op aangesproken worden. Of het nu vintage trainingspakken zijn of jurken, hij draagt het met overtuiging en flair.

'Kimono's vind ik prachtig en ze passen bij me. Als kind dacht ik al dat ik in een vorig leven Chinees was, de ontwerper van een rioolsysteem. Gevraagd waar ik vandaan kwam antwoordde ik ook altijd dat ik vroeger een Chinees was en daarom deze ogen had.'

Als de herrie van buiten hem te veel wordt, kruipt Ian het liefst weg onder zijn dekbed om zich van de wereld af te sluiten. Het helpt niet echt, maar geeft hem in elk geval even het gevoel dat hij er iets aan doet.

Omdat Ian niet genoeg energie heeft voor dingen die hij liever doet, gamet hij veel. Dat kost weinig moeite. Hij gaat op in het spel, zijn voeten meebewegend met wat er op het scherm gebeurt.

SPAREN EN BETALEN

Eind juni besprak de Tweede Kamer een aantal voorstellen van SP-Tweede Kamerlid Mahir Alkaya. Voorstellen die ons geldstelsel veiliger en minder afhankelijk van commerciële banken moeten maken. Zo moet er volgens Alkaya een nieuwe Spaarbank komen.

› Wil de SP een bank oprichten?

‘Haha nee, ik wil liever niet de nieuwe Gerrit Zalm worden. Ik vind wel dat iedereen de keuze moet hebben om het deel van het eigen spaargeld waarmee iemand geen risico wil lopen risicovrij te bewaren bij een veilige Staatsbank. Zo’n alternatief voor commerciële banken bestaat nu niet. Nu is het zo dat als je het geluk hebt dat je wat spaargeld opzij kunt zetten, je bank met jouw geld allerlei beleggingen doet waar niemand op zit te wachten. Zo wordt spaargeld van mensen geïnvesteerd in wapens en de fossiele industrie. Bankiers gaan ervandoor met het rendement, maar mensen zien er niets van terug. Dat moet anders.’

› Welk probleem moet dat oplossen?

‘De afhankelijkheid van de samenleving van een paar mega-grote commerciële banken. Niet alleen de veiligheid van al ons spaargeld is afhankelijk van ze, maar ook het hele betalingsverkeer kan niet zonder ING, ABN Amro en de Rabobank. Deze banken weten dat zij onmisbaar zijn. Ze weten dat de overheid hen niet failliet zal laten gaan, wat zij ook doen. Zij functioneren dus als een soort semipublieke instellingen, maar waar wel enorme bonussen worden uitgekeerd en aandeelhouders miljarden winst maken. Dat is onrechtvaardig. Om minder afhankelijk van ze te worden hebben wij een echt veilig en publiek alternatief nodig. Dit zal een stap zijn in de richting van een beter stelsel waarin slecht presterende banken gemakkelijker failliet kunnen gaan, zodat de samenleving bij een volgende crisis niet weer opgezadeld wordt met de rekening van hun redding.’

› Dit is de voorlopige afsluiting van een lange discussie.

‘Zeker. Op 24 juni 2020 debatteerde de Tweede Kamer over de toekomst van het geldstelsel, op verzoek van de SP. Dit was in goede samenwerking met het burgerinitiatief Ons Geld, dat al jaren geleden meer dan honderdduizend handtekeningen verzamelde om het onderwerp op de

agenda van de Tweede Kamer te zetten.

Daarna kwam er onder meer een uitgebreid onderzoek van de Wetenschappelijke Raad voor Regeringsbeleid en een rapport van De Nederlandsche Bank over het geldstelsel. Met ons eigen SP-initiatief voor de oprichting van de nationale betaal- en spaarbank hebben wij het onderwerp concreet gemaakt en kon er een Kamerdebat plaatsvinden.’

› Wat zijn de voordelen van zo’n spaarbank?

‘Mensen krijgen de mogelijkheid om hun geld gratis digitaal te bewaren, buiten commerciële banken om. Door ook betalingen van, naar en tussen deze publieke bankrekeningen mogelijk te maken, wordt er een basisvoorziening voor sparen en betalen ingericht, die naast het huidige bankstelsel kan bestaan. Mensen krijgen dus een 100 procent veilig en gratis alternatief voor banken. Bovendien is negatieve rente dan uitgesloten.’

› Het debat ging niet alleen over de spaarbank.

‘Nee, wij hebben ook benadrukt dat het uiterst belangrijk is dat contant geld breed geaccepteerd blijft in de samenleving. Door de coronacrisis zagen wij helaas dat veel winkelketens geen contant geld meer gingen accepteren. Ook daarvoor stond het gebruik van contant geld onder druk vanwege het verdwijnen van geldautomaten. Contant geld is niet alleen belangrijk voor de mensen die het gebruiken, maar ook voor de hele economie. Het biedt volledige privacy en is altijd een terugvaloptie wanneer er bijvoorbeeld een grootschalige storing is. Gelukkig zijn veel partijen het met ons eens hierover. Het kabinet gaat ervoor zorgen dat contant geld breed geaccepteerd blijft.’

› Minister Hoekstra was niet zo bereid met je voorstellen mee te gaan. Wat waren zijn argumenten?

‘Het was wonderbaarlijk om te zien, maar hij had eigenlijk geen goede argumenten. Hij kon bijvoorbeeld niet goed uitleggen

IS EEN PUBLIEKE ZAAK

foto Maurits Gemmink

‘Voorkomen dat wij wéér commerciële banken moeten redden met belastinggeld’

waarom mijn voorstel heel duur zou zijn, terwijl dat niet zou gelden voor waar De Nederlandsche Bank nu mee bezig is. Dit viel heel veel mensen op. Ik geef toe, het is ook een complex onderwerp. Maar van een minister van Financiën had ik toch een betere voorbereiding verwacht.’

› **Er is inmiddels gestemd over een aantal voorstellen die uit deze discussie voortkwamen. Tevreden?**
‘Mijn voorstel voor de oprichting van een publieke nationale betaal- en spaarbank is helaas niet aangenomen. Er stemden 79 Kamerleden tegen; 71 voor. Het was dus erg spannend – het geldstelsel is een publie-

ke taak, en dat die bij commerciële banken niet in veilige handen is beseffen steeds meer partijen. Daarom zijn andere moties van mij wel aangenomen, onder andere om experimenten te starten met toegang bieden aan burgers tot De Nederlandsche Bank. Je ziet dus heel langzaam wel een kentering in het debat komen.’

› **Hoe gaat het nu verder?**
‘De Tweede Kamer heeft mij aangewezen als rapporteur op dit onderwerp. Dit klinkt veel belangrijker dan het in feite is. Eigenlijk komt het erop neer dat ik de experimenten bij De Nederlandsche Bank in de gaten ga houden namens het parlement. Ik heb niet

de illusie dat een écht rechtvaardiger geldstelsel er gaat komen onder leiding van deze minister en dit kabinet. Ik ben nu al twee jaar bezig met dit voorstel en de hele discussie eromheen wordt al veel langer gevoerd. Ondertussen is de volgende economische crisis alweer aanstaande. Om te voorkomen dat wij wéér commerciële banken moeten redden met belastinggeld is een grote SP na de aanstaande verkiezingen hard nodig. Een goede uitslag kan, gezien hoe spannend de stemming was, een heel groot verschil maken voor het echt publiek maken van sparen en betalen.’ •

tekst Diederik Olders

> WONING ETTY HILLESUM GERED

De Amsterdamse woning waar de Joodse Etty Hillesum tijdens de oorlog haar dagboeken schreef is gered van de sloop. Het pand krijgt de beschermde status van een monument. SP-gemeenteraadslid Tiers Bakker voerde samen met buurtbewoners actie voor behoud van de woning. Bakker: 'Dit is fantastisch nieuws. De woning is gered en blijft zo een plek om fysiek te herdenken en te herinneren. Hillesum schreef een van de belangrijkste nagelaten documenten over de Holocaust.'

> SPORT EN CULTUUR

In Venlo bestuurt de SP mee. Samen met de andere coalitiepartijen regelde de SP er een noodpot voor culturele en sport-instellingen.

Verenigingen die door de corona-crisis in de problemen komen kunnen een beroep doen op dit fonds. Zo maken we het verschil.

> WONEN IN VEENENDAAL

De SP in Veenendaal heeft ervoor gezorgd dat er tijdens de corona-crisis geen mensen uit hun tijdelijke huurwoningen mogen worden gezet. Bewoners van de Dennenlaan maakten zich zorgen dat hun woningen binnenkort gesloopt zouden worden. Het zoeken naar een nieuwe woning is nog moeilijker en tijdrovender dan normaal, in corona-tijd komen er minder woningen vrij en zijn bezichtigingen moeilijker. Samen met andere partijen dwong de SP Veenendaal de toezegging af dat de huurders voorlopig mogen blijven.

> ONAFHANKELIJK ONDERZOEK CORONA-AANPAK

Ondanks gemor van de coalitie heeft de Tweede Kamer toch in meerderheid voor een voorstel van SP en PvdA gestemd, om het corona-beleid onafhankelijk te laten onderzoeken. Lilian Marijnissen: 'Het is belangrijk dat we leren van de corona-aanpak tot nu toe. Wat is er misgegaan en hoe kunnen we zorgverleners en patiënten beter beschermen? Zo kunnen we beter voorbereid zijn op een tweede golf.'

> LEVENSRÉDDENDE KASTJES

In februari sloeg de SP Bernheze alarm omdat er te weinig AED's waren in die gemeente: apparaten waarmee levens gered kunnen worden van mensen na een hartstilstand. Samen met lokale EHBO'ers heeft de SP actie gevoerd en nu heeft de gemeente de eerste van een aantal nieuwe kastjes met AED's opgehangen. Zodat inwoners weer met een gerust hart de straat op kunnen.

> ZEKERHEID BETER DAN GOKPENSIOEN

Pensioenen ingewikkeld? Zeker! Maar het lukt SP-Kamerlid Bart van Kent in een filmpje heel goed om duidelijk te maken waarom de 'pensioendeal' een slechte deal is. 'We gaan van het beste pensioenstelsel ter wereld, naar een gokpensioen. Waardoor de hoogte van je pensioen nog

meer afhankelijk wordt van de dagkoersen op de financiële markten.' De pensioendeal schendt volgens Van Kent ook nog eens alle eerdere afspraken. 'Hoe kun je nou vertrouwen op een kabinet, vakbond of werkgever als eerder gemaakte afspraken van tafel worden geveegd?'

Nieuwsgierig waarom in het huidige pensioensysteem jong en oud níét tegenover elkaar staan? Waarom de pensioenfondsen veel beter gevuld zijn dan we denken en waarom we zekerheid niet moeten inruilen voor een casino-pensioen? Bekijk het dan snel op sp.nl/gokpensioen

> VAN ROEMERNORM NAAR WET

Maximaal 10 procent van de overheidsuitgaven mag besteed worden aan het inhuren van externen, zoals dure consultants en managers. Dat heeft de Tweede Kamer jaren geleden vastgelegd in de Roemernorm, naar een voorstel van oud SP-leider Emile Roemer. Maar het afgelopen jaar is de inhuur van externen juist met 20 procent gestegen. Volgens SP-Kamerlid Ronald van Raak moeten overheden zélf hun taken kunnen uitvoeren: 'Een norm stellen is voor het kabinet blijkbaar niet voldoende. Daarom zijn we bezig met een wet, die na de zomer wordt ingediend. Daarmee stellen we paal en perk aan dure managers bij de overheid.'

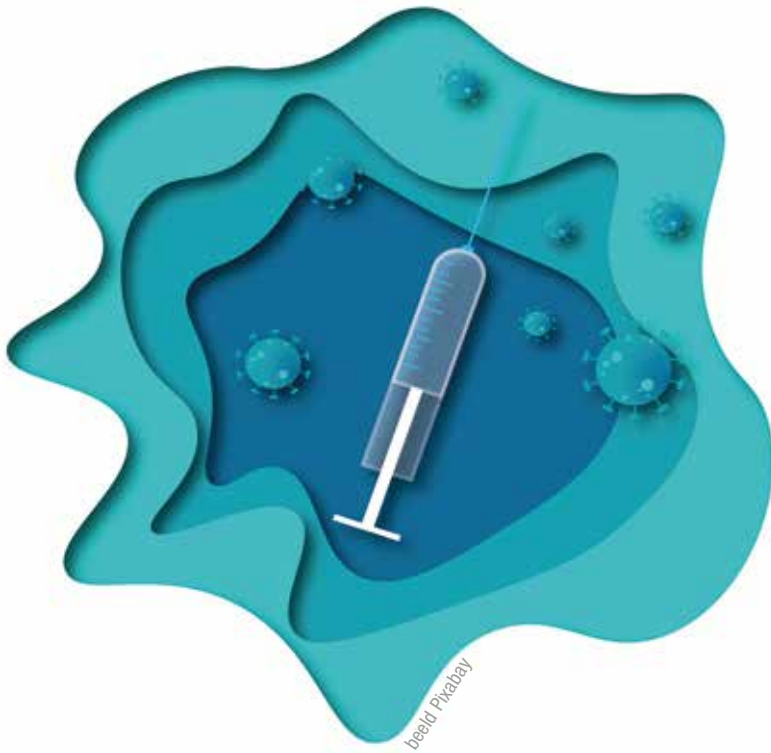
foto: Maurits Gemink

ANNEXATIE NIET FRIS

Palestijnse kinderen zoeken afkoeling tijdens een hittegolf in de Westoever. De Israëlische regering heeft plannen om een groot deel van het Palestijnse gebied in de Jordaanvallei te annexeren - volgens Trump een 'vredeplan'. Dat is een grove schending van het internationaal recht. SP-Kamerlid Sadet Karabulut deed samen met meer dan duizend collega's uit heel Europa een oproep om annexatie te voorkomen. Ook vond ze steun in de Tweede Kamer voor het voorstel dat de Nederlandse regering naar opties moet zoeken om in het geval van annexatie sancties op te leggen.

foto Menahem Kahana/ANP©

> OPROEP: GRATIS CORONA-VACCIN

Als er een vaccin of geneesmiddel komt tegen Covid-19, moet dat voor iedereen gratis beschikbaar zijn. 'Dat is een kwestie van rechtvaardigheid, maar het is ook cruciaal voor de volksgezondheid', stelt Lilian Marijnissen. De SP heeft daartoe een petitie gelanceerd. Samen met meer dan tien andere linkse partijen in Europa, in een uniek samenwerkingsverband met de Parlementaire Assemblee van de Raad van Europa.

De partijen roepen op een voorbeeld te nemen aan de Amerikaanse uitvinder Jonas Salk. Hij ontdekte het vaccin tegen het poliovirus. Op de vraag wie het patent op zijn uitvinding kreeg, gaf Salk het beroemde antwoord: 'Het volk. Er is geen octrooi. Zou je de zon kunnen patenteren?' Zo kwam het poliovaccin zonder patent op de internationale markt en de ziekte is nu in grote delen van de wereld uitgeroeid. Teken de petitie op sp.nl/Z5e

> ZEGGENSCHAP BEWONERS

Bewoners van de Groninger wijk Beijum waren verbolgen over bouwplannen, waar zij niet bij betrokken waren. De SP kaartte hun klacht aan en nu krijgen de bewoners alsnog inspraak. Jimmy Dijk, SP-fractievoorzitter in de gemeenteraad: 'Naar bewoners wordt niet altijd vanzelf geluisterd, het is daarom heel goed dat de bewoners van Beijum zelf zeggenschap hebben afgedwongen.'

Foto Anouk Pross

> FYSIOTHERAPIE VOOR ALLE CORONA-PATIËNTEN

SP-TweedeKamerlid Henk van Gerven pleit voor fysiotherapie voor alle coronapatiënten die dat nodig hebben. Een aantal patiënten die corona hebben gehad, blijkt langdurig klachten van moeheid en kortademigheid te houden, waarvoor fysiotherapie noodzakelijk is. Echter, alleen wie in het ziekenhuis heeft gelegen, krijgt deze fysiotherapie vergoed. Voor wie niet in het ziekenhuis heeft gelegen, valt een chronische behandeling niet onder de basisverzekering. Dan hangt vergoeding af van de aanvullende verzekering, en die heeft niet iedereen. Van Gerven: 'Elke coronapatiënt die fysiotherapie nodig heeft om te revalideren moet deze kunnen krijgen. Dit mag niet afhangen van het feit of men dit zelf kan betalen.'

Foto Anjo de Haan

> ZORGBUURTHUIZEN TILBURG

Oud worden in je eigen buurt of wijk. Met ondersteuning van en voor mantelzorgers. Met zorgvoorzieningen, dagbesteding en inloop van wijkbewoners. Wie de SP kent, weet dat onze partij dit al jaren voor elkaar probeert te boksen. Na eerdere successen in andere gemeenten, is nu ook de hele Tilburgse gemeenteraad om. Unaniem stemde die in met de opdracht aan het college om ermee aan de slag te gaan. Wordt vervolgd – in Tilburg en andere gemeenten!

> SUCCES: AMBULANCEZORG

De aanbestedingen in de ambulancezorg zijn van de baan, na jarenlange strijd van de SP en professionals uit de ambulancewereld. Regionale aanbieders gaan nu voor onbepaalde tijd de ambulancezorg verlenen. Wat de SP betreft, mag het kabinet nog een stap verder gaan. De ambulancezorg kan op termijn beter een overheidsdienst worden, stelt SP-Tweede Kamerlid Maarten Hijink: 'Winst en zorg gaan niet samen. Mensen maken zich al grote zorgen over de hoogte van de zorgpremie.' Geld voor de ambulancezorg zou daarom niet in de zakken van aandeelhouders mogen verdwijnen.

foto Pixabay

> STOP MEGA-SCHOLEN

Minister Slob heeft geprobeerd de fusietoets af te schaffen. De fusietoets is een rem op schaalvergroting in het onderwijs. Die is ooit op initiatief van de SP ingevoerd. Er wordt mee voorkomen dat scholen onbepert kunnen samengaan en zo groot worden dat de menselijke maat ontbreekt. Het plan van Slob is door de Eerste Kamer tegengehouden. SP-senator Bastiaan van Apeldoorn: 'De fusietoets is nog steeds nodig. Volgens het kabinet is de toets een probleem voor scholen in krimpregio's, maar dat kan de regering oplossen zonder het kind met het badwater weg te gooien. Ik verwacht nu dan ook dat minister Slob daarvoor met een ander plan komt.'

> ONZE LIJSTTREKKER

Lilian Marijnissen zal de lijst aanvoeren bij de Tweede Kamerverkiezingen van volgend jaar. Dat heeft de Partijraad op 20 juni besloten. Zonder afsluitende toespraak, bloemen en gejuich van de zaal dit keer, want de Partijraad is via video gehouden. Als alternatief is Lilian vlak na haar verkiezing geïnterviewd. Het interview is op sp.nl te bekijken. Marijnissen ziet kansen: 'We zien steeds meer partijen die afscheid lijken te nemen van het neoliberalisme. De tijd van het doorgeslagen marktdenken lijkt voorbij. Om ervoor te zorgen dat het niet alleen bij woorden blijft, maar er ook echt wat verandert, is een grote SP nodig. De SP is nodig voor echte verandering, voor het nieuwe sociaal.'

> VREDESDAG 2020 OP VIDEO

De Vredesdag 2020 vond vanwege de coronacrisis niet in een bruisende, volle zaal maar online plaats. Prangende onderwerpen als vrede in tijden van corona en klimaatcrisis, Black Lives Matter-protesten en de macht van de wapenindustrie zijn er belicht. Zo leidde ROOD-voorzitter Arno van der Veen een gesprek met activist en oprichter van anti-oorlogsorganisatie CODE PINK Medea Benjamin uit Washington, SP-Kamerlid Sadet Karabulut en rapper-activist Lowkey uit Londen. Kijk de (Engelstalige) bijeenkomst terug op sp.nl/Z5W

foto's Maurits Gemmink

> VAN DE NOOD EEN DEUGD: SP-STUDIO

De Partijraad vond in juni plaats, via videovergaderen. De zaal in partijkantoor De Moed kon niet zoals normaal gevuld worden met leden van de Partijraad. Van de nood is een deugd gemaakt; de zaal is nu ingericht als tv/video-studio. Harre van der Nat is met zijn collega Bram van Boven als 'team evenementen' aan de slag gegaan om van het niet-zo-fotogenieke oude podium een heuse SP-studio te maken. Van der Nat: 'We wilden al langer iets veranderen aan de opstelling van

de Partijraad; zo'n twintig mensen zaten nu altijd tegen de rug van sprekers aan te kijken. Het is een gezamenlijk project geworden; medewerkers van de Tweede Kamerfractie, mensen van ict, onze eigen vormgevers – het is van ons allemaal.' Het resultaat ziet er professioneel uit. Vanuit de noodzaak een corona-proof partijraad te organiseren is een slag gemaakt voor de toekomst. Geen zorgen: ook voor een partijraad met mensen in de zaal is de SP-studio nóg geschikter.

★ SP-Tweede Kamerlid Jasper van Dijk heeft de steun gekregen van de Tweede Kamer voor zijn voorstel dat de regering binnen een paar maanden moet onderzoeken wat de gevolgen zijn van de lage jongerenuitkering (250 euro per maand). Een eerste stap om **armoede onder jongeren** aan te pakken.

★ Naar aanleiding van het manifest 'Samen bouwen aan bewegen als het nieuwe normaal', kreeg het gezamenlijke voorstel van SP en VVD om **sporten en bewegen te stimuleren**, de Tweede Kamer mee. Het manifest is geschreven door zeven sport-beroemdheden, waaronder Epke Zonderland en Louis van Gaal.

★ Een voorstel van de SP tegen **discriminatie op bestelling** is aangenomen: bij de eisen die aan uitzendbureaus gesteld worden, moet non-discriminatie expliciet opgenomen worden. Uitzendbureaus kunnen niet meer straffeloos discrimineren.

> NIEUW ROOD-BESTUUR

Op de algemene ledenvergadering van ROOD op 28 juni is een nieuw vierkoppig ROOD-bestuur gekozen. Een nieuw gezicht in het team is Jerom Maat uit Groningen, die daar al een tijd actief was in de lokale ROOD-groep en nu verkozen is als algemeen bestuurslid. Jerom studeert geschiedenis. Carlos van Eck (Amsterdam) en Hans de Waard (Groningen) zien we weer terug in het bestuur, evenals Arno van der Veen als voorzitter. Helaas is afscheid genomen van Marieke Alleman en Bastiaan Meijer, die beiden niet terugkeren in het bestuur.

Foto Maurits Gemmink

ROOD ANTWOORD OP DE EUROPESE GREEN DEAL

Met veel bombarie werd eind vorig jaar de 'European Green Deal' gepresenteerd. Voorzitter van de Europese Commissie Ursula von der Leyen voorspelde zelfs dat het plan dezelfde impact zou hebben als de maanlanding. Doordat het grote bedrijfsleven een stevige vinger in de pap heeft, is de deal echter geworden tot een zielloos compromis. De SP presenteert daarom een alternatief.

EEN NIEUWE DEAL is de Europese groene deal duidelijk niet, het is allemaal juist meer van het oude. Met de Green Deal kiest Europa ervoor om voort te borduren op de oude economie. Eurocommissaris Frans Timmermans en co willen vooral de markt met publiek geld verleiden om groene investeringen te doen. De winst die hiermee wordt gemaakt komt bij de bedrijven terecht, terwijl huishoudens de financiële risico's dragen. De Europese klimaatplannen zijn dan ook geenszins te vergelijken de Green New Deal waar de Amerikaanse socialiste Alexandria Ocasio-Cortez en vele anderen wereldwijd voor pleiten. In de Europese deal wordt de bestaande macht van vervuilende bedrijven in stand gehouden. Er wordt bijvoorbeeld niet getornd aan de 'Energy Charter Treaty': een verdrag dat de belangen van de olie-, gas- en kolenindustrie beschermt. Klimaatbeleid waar huishoudens direct van profiteren ontbreekt.

Gelijkheid is de sleutel

Alleen wanneer de economische ongelijkheid wordt aangepakt, kunnen de klimaatdoelstellingen worden gehaald. Dit is precies wat de Europese Green Deal nalaat. Daarom doet de SP zeventien alternatieve voorstellen voor een klimaatbeleid waar mensen direct van profiteren. Al deze maatregelen zorgen voor werkgelegenheid. Want wat de SP betreft gaan effectief klimaatbeleid en sociaal beleid hand in hand.

Het is daarom hoog tijd dat de overheid weer de regie terugpakt. Bijvoorbeeld door van energie weer een publieke taak te maken. De Europese Green Deal wil energie juist verder vermarkten en stelt één Europese energiemarkt als doel. Ook wordt het klimaatbeleid met de Deal op nog grotere afstand van de mensen geplaatst. De SP wil juist mensen meer macht geven om mee te beslissen en mee te delen in de opbrengsten

van klimaat- en energiemaatregelen. Zo biedt het verduurzamen van woningen dé kans om mensen echt te laten profiteren van het klimaatbeleid. Ook moeten investeringen direct ten goede komen aan kwetsbare regio's en aan de mensen die nu in de fossiele industrie werken en hun baan dreigen te verliezen.

Minder macht naar multinationals

De Europese Green Deal wil bovendien alles met en binnen de vervuilende sectoren zelf oplossen. Dit terwijl we al decennia zien dat de lobby van multinationals de klimaatcrisis juist heeft verergerd. De SP wil bijvoorbeeld af van het falende systeem van handel in uitstoot (ETS). Want een drastische indamming van de uitstoot bereiken we alleen door het invoeren van harde wetgeving en afdwingbare normen. Bijvoorbeeld op het gebied van milieuvuiling en schonere productie. Door de luchtvaart eerlijker te belasten, investeren we in een beter en goedkoper Europees spoorwegennetwerk. Ook kappen we met grootschalige bomenkap voor biomassa, maar planten we juist massaal bomen bij. •

tekst Lesley Arp

Benieuwd naar de zeventien voorstellen van de SP voor een groener, schoner en duurzamer Europa? Lees ze allemaal op onze website: sp.nl/rood-antwoord

LINKSVOOR **'IK HEB ER HARD VOOR MOETEN WERKEN'**

Buurtactivist Miranda Hagen (29) zal de coronacrisis niet snel vergeten. 'Ik was met een vriendin in Disneyland Parijs toen ineens alles dicht moest. We hebben snel onze reis omgeboekt, ik was zo bang dat ik in Frankrijk vast zou komen te zitten.' Gelukkig kon ze net op tijd terug naar Gouda, waar ze woont met haar zoontje van acht. 'Maar sinds de lockdown in Nederland begon hebben we zijn opa en oma al niet meer kunnen bezoeken.'

tekst Daniël de Jongh
foto Karen Veldkamp

› **Hoelang ben je al SP-lid?**

'Sinds april. Ik heb meegedaan aan bewonersacties tegen schimmelproblemen. Daarna werd ik uitgenodigd om daarover te vertellen bij de SP-conferentie Stop de Wooncrisis in januari. Zo raakte ik steeds meer bij de partij betrokken.'

› **Waren jullie acties succesvol?**

'Ja, maar er kwamen helaas nieuwe problemen. We kregen een ventilatiesysteem, maar nu tocht het. Toen de energienota kwam moest iedereen honderden euro's stookkosten bijbetalen. We bespreken nu met de woningbouw wat we daaraan kunnen doen. Verder heb ik een enorme lekkage gehad tijdens een hoosbui, omdat een buis van de ventilatie niet goed was afgekit en los is komen te zitten.'

› **Maar je houdt de moed erin.**

'Jazeker. We gaan ook nog de strijd aan voor een goede speeltuin. We hebben een speelplekje waar twee afgedankte speeltoestellen zijn geplaatst en waar niet veel aan is voor wat grotere kinderen. Volgens de gemeente hoeft er pas een speeltuin te komen als er

negentig kinderen wonen. Hier zijn er meer dan vijftig, die moeten toch ook kunnen spelen?'

› **Wat doe je in het dagelijks leven?**

'Ik heb net een vast contract gekregen! Bij de fysiotherapie-praktijk waar ik al werk als secretaresse, receptioniste en personal assistant van de manager. Leuk werk, sommige patiënten delen lief en leed met me. Ik heb hard moeten werken om hier te staan. Ik werd moeder toen ik nog op school zat. Als mijn klasgenoten hun huiswerk hadden gemaakt en een bord eten kregen voorgezet, zorgde ik voor mijn zoontje. Dan moest ik nog koken en pas in de avond kon ik studeren.'

› **Waar kunnen we je 's nachts voor wakker maken?**

'Disney! Mijn favoriet is de Lion King. Als kind zei ik al: als ik kinderen krijg, neem ik ze mee naar Disney Parijs. Drie jaar geleden was het zover. Het was helemaal geweldig. We zijn in elke achtbaan geweest en hij genoot er net zo van als ik.' •

ARMOEDE

Naast de aangekondigde huurverhoging krijgen we als toetje een forse verhoging van de zorgpremie. Is het niet tijd voor massale betogingen? Ook de prijzen in de supermarkten worden iedere dag duurder, als je ziet wat een brood kost vraag ik mij af of iemand die alleen AOW heeft nog een brood kan betalen. Met eigen ogen heb ik gezien hoeveel mensen naar de voedselbank worden gedreven door het kabinet-Rutte. Als lid van een christelijke gemeente proberen wij iedere maand een menu aan te bieden aan de allerarmsten, voor slechts drie euro. Iedereen geniet van dit driegangenmenu. Is het niet een schande dat het zo ver heeft moeten komen? Ik hoop van harte dat de SP ons zal voorgaan en samen met andere partijen een front zal vormen tegen deze onrechtvaardigheid.

Leo Snel

PENSIOEN

Er is een heleboel te doen rondom ons pensioen op het moment. Er is zogenaamd geen geld om te indexeren en er dreigen kortingen op de pensioenen, dit terwijl er 1500 miljard in kas is. Omdat dit verhaal natuurlijk steeds maar moeilijker te verkopen is probeert men nu het nieuwe pensioenstelsel er in hoog tempo doorheen te jagen. Dat stelsel is geen spaarpot meer, het is een verzekering en de uitbetalingen van de pensioenen worden afhankelijk van de schommelingen op de beurs, geen aantrekkelijke gedachte. Waarom niet gewoon onze spaarpot met de zekerheden die we hebben aanpassen? Het is allemaal politiek dus weet op wie je stemt straks.

Katrien Van Haelewyn, Aardenburg

**DOORLOPENDE MACHTINGING
BON OM LID TE WORDEN**

naam : **Sandriekchen Puijij SP**
 adres : **Snouckaertlaan 70**
 postcode : **3811 MB** woonplaats : **Amersfoort**
 land : **Nederland** telefoon : **06-8822240546246100**
 kernmerk : **werkloosheid** (in te vullen door SP'ers)
 andere lidmaatschap : **bestuurlijk vertegenwoordiger**

Door inschrijving van dit kernmerk geeft u toestemming aan de SP om daaropende inkomensgegevens te delen met het bank om een bedrag van het rekening of te schrijven namens contributie en naar het bank van de bankpost aan te brengen van uw rekening of te schrijven overeenkomstig de opdracht van de SP. Als u het niet eens bent met deze afschrijving komt u deze later terugkrijgen. Naam hiervoor kiezen of verlaten na afschrijving contact op met het bank. Vraag uw bank naar de voorwaarden.

Ja, ik word lid van de SP. Ik ontvang mijn werkloosheidsuitkering en ik wil mijn bijdrage betalen. Het is mijn verantwoordelijkheid om te betalen voor de volgende kernmaatschappij:

€ 5,00 (bijvoorbeeld) € 7,50 € 10,00 € 12,50 € 15,00 € 17,50 € 20,00 € 22,50 € 25,00 € 27,50 € 30,00 € 32,50 € 35,00 € 37,50 € 40,00 € 42,50 € 45,00 € 47,50 € 50,00

naam : _____

woonplaats : _____

adres + postcode : _____

postcode : _____

land : _____

land : _____

telefoon : _____

BANK (bijvoorbeeld) : _____

postcode en adres : _____

andere lidmaatschap : _____

Ik wil ook graag lid worden van 10000 (ong in de SP, tot 25 jaar) en dit één van mijn kernmaatschappijen of een 10000.

Tribune juli/augustus 2020

Stuur deze bon in een enveloppe zonder postzegel naar: SP - Levensadministratie, Antwoordnummer 407, 3800 VB Amersfoort. U kunt deze machtiging stopzetteren met een telefoontoel of een e-mail aan de SP: (0850) 243 65 40, administratie@sp.nl

ZOMER PUZZEL

Met dit jaar als thema 'Zorg' is de zomerpuzzel van de Tribune opgedeeld in 17 categorieën, telkens bestaand uit 2 vragen. De beide vragen (a. en b.) **binnen** elke categorie geven eenzelfde letter als oplossing. In totaal zijn er dus 34 vragen, voor een totaal van 17 oplossingsletters. Het antwoord is een woord bestaand uit deze 17 letters.

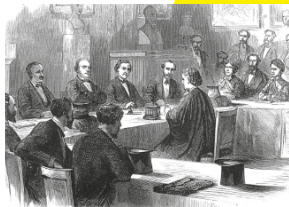
Van iedere categorie dient u de bijpassende letter over te brengen naar het gelijkgenummerde hokje in de tabel genaamd 'Oplossing'. Bij iedere vraag staat verder tussen teksthaakjes aangegeven op welke plaats in het antwoord de letter voorkomt. Spaties tellen niet als letter, en een (lange) 'J' is 1 letter.

VOORBEELD:
de gezochte letter in 'achternaam, 3e van 5' (letters) bij het fictieve antwoord '(Karel de) Grote' is een 'o'.

DE FOTASETJES:
a. is altijd de afbeelding onder;
b. is boven.

U kunt uw oplossing (alleen het woord van 17 letters uit het schema) opsturen naar de redactie van de Tribune.

Goede vakantie en veel puzzelplezier!

CATEGORIE 1 (FOTO 1A/1B)

- Nabij Sebastopol op de Krim bouwde ze, als vrijwillig verpleegster, met drijhout en ijzeren platen, haar 'British Hotel' om patiënten te behandelen. Daarna masseerde ze de prinses van Wales. Wie? [voornaam, 3e van 4]
- De scalpel werd gehanteerd door een oer-Hollandse plantsoort. De schilder? [Voornaam, 5e van 9]

CATEGORIE 2

- Zorgvorm: lotgenoten delen ervaringen, en helpen elkaar met herstellen. Soms met extra activiteiten, maar zonder professionele ondersteuning. [12e van 13]
- Bij benadering...Axillair: +0.5. Rectaal: -0.5. Oraal: +0.0. Welk apparaat? [14e van 17]

CATEGORIE 3 (FOTO 3A/3B)

- 'Het werkelijke gevaar voor vrouwen is niet opleiding, maar verveling'. Ze leverde een grote bijdrage aan de emancipatie van vrouwen in de gezondheidszorg. Studeerde Frans om een graad in medicijnen te krijgen in Parijs (die ze maar met moeite kreeg). [1e achternaam; 1e van 7]
- MRI dus zonder röntgenstralen of ioniserende straling. In het Nederlands? [13e van 18]

CATEGORIE 4

- Lambik gaf zijn jas aan *Het meisje met het geitje*, als uiting van een van deze goede daden, in *De Zeven Snaren*. Kent u alle 7 werken uit het hoofd? [7e van 14]
- Experimenteel type vaccin, eerder gebruikt bij Ebola, heeft voordelen over DNA inenting. [1e van 3, afk.]

CATEGORIE 5

- Idee: iedere zorgvorm heeft iets wat 'goed' is. Dat is meer dan 'nut' of 'efficiëntie'. Ook: goed en rechtvaardig leven, samen met anderen. Hoe heet deze stroming, die kijkt naar hoe zorg in elkaar zit? [8e van 10]
- Stuurhulp, automatisch zadel, ABS; om over telefoonhouders en gadgets maar te zwijgen. Gezond moet wel veilig blijven. [3e van 11]

CATEGORIE 6

- Elke stad moest er een oprichten (Concilie van Nicea, 325 n.C.). Een buiten de stadsmuren gelegen verblijf voor reizigers, daklozen en pelgrims. Speciale typen huizen waren er voor bv. pestlijders. [4e van 11; Latijn]
- Komt wat eens Science Fiction was met Pepper, Zora, Tessa & Paro de werkdruk in de zorg verlichten? [8e van 9]

CATEGORIE 7

- Deze traditionele Zuid-Afrikaanse genezers hebben, naast bv. waarzeggerij, fysieke en spirituele genezing, vooral ook een sociale en politieke rol in hun gemeenschappen. [1e van 7]
- Deze 'binnenkijker' gaat in vaak flexibele vorm, met een lampje en soms biopsie-kanaal, op zoek naar problemen. [5e van 9]

CATEGORIE 8

- Was in de jaren '80 een (vanuit Nijmegen werkende) kritische, activistische beweging binnen de 'zwakzinnigenzorg', later genaamd *Stichting Averechts*. [4e woord van 4; 1e van 3]
- Ook genoemd bedeling, caritas of liefdadigheid. [6e van 9]

CATEGORIE 9

- Voorloper (19e eeuw) van de verzorgingsstaat. De staat bemoeit zich zo weinig mogelijk met de burgers. Zorg wordt overgelaten aan particulieren, zoals liefdadigheid. [8e van 16]
- De Nederlandse internist Willem Kolff ontwierp het apparaat waarmee functievervangende therapie mogelijk werd. [1e van 9]

11A

11B

CATEGORIE 10

- a. 'Ik zweer bij Apollo de genezer, bij Asklepios, bij Hygieia en Panakeia en neem alle goden en godinnen tot getuige, om naar mijn beste oordeel en vermogen de volgende eed te houden: [...]' Bekend van wie? [5e van 11]
- b. Omschrijving: Viervoetster gekloond om o.a. genetische aandoeningen uit te bannen en stamceltherapie verder te ontwikkelen. Geb. 5 juli 1996 – hoe heette zij? [2e van 5]

CATEGORIE 11 (FOTO 11A/11B)

- a. Kwade geest in het hoofd? Boor er een gat in! Dan kan hij of zij ontsnappen. [16e van 17]
- b. Oerhollands woord: 'Poeptransplantatie'. Mogelijk gemaakt o.a. door inzicht in het gezamenlijk genoom van micro-organismen in de darm. [2e van 10]

CATEGORIE 12

- a. Middeleeuwse opvangplek voor allerlei daklozen in de Lage Landen werd vaak genoemd naar de broederschap dat deze opvangplek had opgericht. In eerste instantie een zaal die uitkeek op een kapel. [4e van 8]
- b. E-consult en andere vormen van zorg-op-afstand, met behulp van meer of minder moderne informatie- en communicatietechnieken. [1e van 15]

CATEGORIE 13

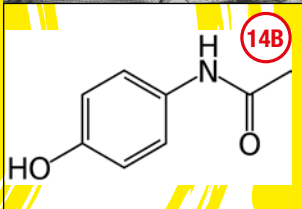
- a. Algemeen geaccepteerd handboek voor classificatie van psychiatrische stoornissen. Vaak onder vuur, o.a. omdat een groot deel van de samenstellers na onderzoek banden (zoals: aandelen in) met de farmaceutische industrie blijken te hebben. [2e van 3; afk.]
- b. En zo werd de conservatieve Boris Johnson gered door de gesocialiseerde zorg in het Verenigd Koninkrijk. Wat is de afkorting? [3e van 3]

14A

CATEGORIE 14 (FOTO 14A/14B)

- a. Aandoening: 'Ziekte van Lazarus'. Behandeling: isolatie. Want: de ziekte is de straf voor zondig leven, en zonde is besmettelijk. [2e van 5]
- b. 95% van de Nederlanders heeft het in huis, en in 1979 maakte Fischer Z er al een song over. [6e van 11]

14B

CATEGORIE 15

- a. Verpleegtechnische handeling verdunt ontlasting. In Ayurveda ter reiniging, of medisch voor bv. inbrenging van vloeibare medicatie. Nu met een mooi pompje; in het oude Egypte nog met een afgezaagde runderhoorn. [1e van 6]
- b. 'Private equity'; investeringsmaatschappijen die zich met onze gezondheidsinstellingen bemoeien en ze soms opknippen. Bekend als? [5e van 12]

16A

CATEGORIE 16 (FOTO 16A/16B)

- a. De naamgever maakt zijn opwachting in Ovidius' Metamorphoses, als een van de 1000 zonen van Somnus, en werd god van dromen en slaap. De pijnstillende stof is naar hem vernoemd. Welke stof? [6e van 7]
- b. Wakker worden door bijvoorbeeld geluid of pijn zit er bij algehele anesthesie niet in. Hoe heet deze toestand? [1e van 7]

16B

CATEGORIE 17

- a. Spaans humanist Vives is werkzaam in De Nederlanden. Zijn geschrift bepleit een lokaal en centraal armenbeleid en legt daarmee de basis voor armenzorg. Titel? [2e woord van 3: 4e van 11; Latijn]
- b. 'Positieve gezondheid' bestaat uit 6 pilaren, waaronder 'kwaliteit van leven'. Waarbij: lekker in je vel zitten! Ook bekend als? [3e van 10]

OPLOSSINGEN JUNI 2020

CRYPTOGRAM

Horizontaal

- 4) Raar 5) Onderop
- 9) Slipgevaar 11) Spits
- 14) Ongezouten kritiek
- 16) Atoomkop 17) Paardrijles
- 18) Boekenbon 19) Spitstarief
- 21) Geschikt 22) Hoeden
- 25) Klomp 27) Longvis
- 30) Patiëntenvereniging.

Verticaal

- 1) Galgje 2) Een pak slaag geven
- 3) Boothuis 6) Slootkant
- 7) Papierwinkel 8) Kunstroute
- 10) Vakmanschap
- 12) Teboekstellen
- 13) Nier 15) Topmodellen
- 20) Inbus 23) Onraad
- 24) Enig 26) Moe
- 28) Star 29) Hen.

NUMMERPLAATJE

∞ of 'oneindig' teken, ook wel: 'lemniscaat'.

De winnaar van juni is Joep Schmeets uit Bocholtz.

Stuur uw oplossing van een puzzel naar keuze vóór 26 augustus 2020 naar de puzzelredactie van de Tribune; Snouckaertlaan 70, 3811 MB Amersfoort of tribunepuzzel@sp.nl

Vergeet u niet uw naam en adres te vermelden? Onder de inzenders van een goede oplossing wordt een gesigneerd boek verloot uit de SP-boekenstal.

OPLOSSING ZOMERPUZZEL

17	2	4	15	11	14	8	5	16	3	13	9	6	10	1	12	7

THEO DE BUURTCONCIERGE

